

Voorwoord

door Frans Lejeune

Zoals gebruikelijk treft u in dit nummer van de Weko-wijzer weer een groot aantal uitspraken van de Protest Commissie. Veel standaardgevallen, maar toch nog altijd wel een paar interessante gevallen; uit de uitspraken blijkt dat ook de PK soms het weglopen na een Ghestemvergissing geoorloofd vindt.

Sprekend over Ghestem: vorige maand overleed deze Franse topspeler na een langdurige ziekte. Hij was in vele opzichten een opmerkelijke speler: eerst wereldkampioen dammen, later nog eens Frans kampioen schaken en ten slotte speler van het winnende team in de Bermuda Bowl van 1956 en de Olympiade van 1960. Uitvoeriger terugblikken zullen binnenkort ongetwijfeld in BRIDGE en IMP verschijnen.

Verder nog een aantal artikelen van Ton Kooijman. Het eerste artikel gaat over artikel 12C3 van de Spelregels. De WBF staat een ruimer gebruik van dit artikel voor en de Weko heeft besloten daar in Nederland op beperkte schaal mee te beginnen.

Het tweede artikel is een verslag van het afgelopen Forbo-toernooi. In een dergelijk toernooi komen altijd wel een aantal inte-

ressante arbitrages voor en daarover wordt kort verslag gedaan.

Het laatste artikel van Ton Kooijman was bedoeld als bijdrage voor het milleniumnummer van IMP, maar werd daar niet opgenomen. Ook dit betreft weer een Ghestemprobleem, maar één met een vreemde draai.

Verder nog een bijdrage van Sytze Sietsma over het uitrekenen van combitafels. Dit artikel is een vervolg op een artikel uit 1995 (!). Daarin wordt aangekondigd dat de Weko op korte termijn nog eens op een aantal twijfelpunten zou terugkomen. Dat heeft allemaal wat langer geduurd, maar blijkbaar heeft dat tot nu toe niet tot problemen geleid, want niemand heeft verhaal gehaald; het werd opeens weer actueel nu Sytze bezig is met het herschrijven van de CLB-cursus waarin dit ook behandeld zal gaan worden.

Ten slotte nog de beloofde Nederlandse vertaling van de 'Code of Practice' voor protestcomités.

Al met al voldoende leesvoer voor de komende paasvakantie.

Van de Protestcommissie

door Sytze Sietsma

Tweede Divisie viertallen (99-40)
Gebrekkige systeemkennis was het thema van dit geval, waarbij de WL zich op twee spellen in één wedstrijd van hetzelfde paar beriep om een straf uit te delen. Beide keren was foute uitleg de overtreding, al was er geen sprake van benadeling van de tegenstanders. Dit gebeurde eerst:

Spel 10

O / Allen

♠ A10

♥ A7654

♦ 1042

♣ A82

♠ HB9863

♥ –

♦ B9

♣ VB654

N
W   O
       Z

♠ 74

♥ B9832

♦ 873

♣ H107

♠ V52

♥ HV10

♦ AHV65

♣ 93

West	Noord	Oost	Zuid
–	–	pas	1SA
2♦	3♥	pas	3SA
allen passen			

Het bieden lijkt eenvoudig, maar was het niet. Zuid alerteerde 3♥ namelijk met de mededeling: "Ik weet niet wat het betekent, maar ik zal dit vast wel moeten alerteren." Voordat west uitkwam vroeg hij aan noord wat 3♥ betekende. Noord leek aanvankelijk niet te willen antwoorden, maar verklaarde uiteindelijk dat hij 3♥ had bedoeld als echt. Na schoppenstart maakte zuid drie overslagen.

De opmerkelijke gang van zaken op dit spel (de geest van Rubensohl heeft zelfs onze natuurlijke biedingen al op losse schroeven gezet-JJ) vormde de feestelijke ouverture tot een spel dat later tot een protest leidde.

Spel 3

Z / OW

♠ H7654

♥ H854

♦ AH4

♣ 6

♠ B82

♥ B7

♦ VB52

♣ VB74

	N	O	♠ AV3
W			♥ 6
Z			♦ 109863
			♣ A1052

♠ 109

♥ AV10932

♦ 7

♣ H983

West	Noord	Oost	Zuid
–	–	–	2♦
pas	2SA	pas	3♥
pas	4♠	allen passen	

Dit biedverloop en de gegeven uitleg waren een stuk simpeler dan op het spel hierboven. Ditmaal werd 3♥ uitgelegd als een goede zwakke twee in schoppen (een meer en meer in zwang rakende afspraak) en NZ bereikten dan ook vlot het verkeerde contract. Dit ging ééntje down, terwijl 4♥ gemaakt zou zijn. NZ verzuimden echter de uitleg voor de uitkomst te corrigeren. Kennelijk hadden OW een vieze smaak overgehouden van het gebeurde op spel 10, want zij riepen de WL, die NZ een straf van 1 WP oplegde wegens herhaalde verkeerde uitleg en herhaald nalaten deze tijdig te corrigeren. Hiertegen gingen NZ in protest. De PK overwoog:

- dat zuids bod van 3♥ door noord onjuist is uitgelegd en dat deze onjuiste uitleg ten onrechte niet door zuid is gecorrigeerd voordat het afspelen van het spel begon;
- dat OW echter door deze beide overtredingen van de Spelregels niet zijn benadeeld;
- dat een procedurele straf behoort te worden gegeven voor dergelijke overtredingen, maar dat zo'n straf volgens vaste jurisprudentie niet bestaat uit het in mindering brengen van winstpunten;

- dat het door partijen overgelegde verslag van gebeurtenissen op een eerder spel in deze wedstrijd hieraan niet afdoet, omdat immers op dat spel de onjuiste uitleg tijdig, zij het moeizaam, werd gecorrigeerd.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleider te vernietigen;
- de score op spel 3 vast te stellen op 4♠ door NZ, één down, +50 voor OW;
- het protestgeld te retourneren.

Noot JS: Welke straf hoort er dan volgens vaste jurisprudentie gegeven te worden? Een waarschuwing? Met een waarschuwing bedoel je toch: laat het niet nog een keer gebeuren, want dan valt er wel een WP? Daarom is spel 3 wel van belang, daar is de waarschuwing gevallen en nu worden de recidivisten bestraft met het beloofde WP. Mijns inziens heeft de wedstrijdleider daarom logisch en correct gehandeld. En dat spel 3 kantje boord goed gegaan is, doet daaraan niet af: ook daar ging het niet echt lekker en daarom is daar al de waarschuwing gevallen (als het goed is, stond er niet bij).

Tweede Divisie viertallen (99-41)

Spel 17 N / -	♠ H10642 ♥ 5 ♦ H87 ♣ HB93	N W O Z	♠ V7 ♥ V1086 ♦ 652 ♣ 8654
♠ AB3 ♥ AB74 ♦ AB4 ♣ V107	♠ 985 ♥ H932 ♦ V1093 ♣ A2		

Een geval van bridge met handen en voeten leidde tot een protest waarbij de protesterende partij zelfs met minder naar huis ging dan waarmee zij was gekomen. Lang geleden, ver voordat alerteren werd

uitgevonden, kon je rustig vragen hoe sterk een bepaald bod was; die aanwijzing was voldoende om je partner duidelijk te maken dat het bieden opengehouden moest worden. Er was bijkans geen WL die er iets aan deed. Tegenwoordig gaat dat gelukkig anders. Men zie:

West	Noord	Oost	Zuid
–	pas	pas	pas
1SA	pas	pas	2♦
allen passen			

1SA was gewoon 15-17 punten, evenwichtig; dat was voor het spelen van spel 15 begon ook nog aan de orde geweest. NZ spelen DONT; daarom is niet goed te begrijpen waarom noord niet 2♣ bood. Wat noord wel deed toen hij aan de beurt was, was kijken op de systeemkaart van OW; hij paste ook niet vlot. Na het spelen vonden OW dat zuid zelfs voor DONT-spelers wel erg weinig had voor zijn actie (2♦ toont 4⁺ in die kleur en 4⁺ in een hogere kleur) en riepen de WL. Deze hoorde het verhaal aan en wijzigde de score in +50 voor NZ; 1SA zal wel down gaan. Hiervoor is voldoende dat zuid na schoppenstart voor de vrouw in dummy de dan voorgespeelde ♥V niet direct dekt en ♥10 de tweede ronde wel. Niet zo lastig. OW waren tevreden, maar NZ wilden hun +90 voor 2♦ gemaakt terug; op de systeemkaart kijken is bovendien altijd toegestaan, zo stelden zij (dat is juist-JJ). De PK had hier, niet tot mijn verrassing, volstrekt geen oren naar. Zij overwoog namelijk:

- dat volgens art. 73B van de Spelregels het stellen van vragen zowel als het kijken op de systeemkaart van de tegenstanders een ongeoorloofde vorm van communicatie tussen de partners kan zijn;
- dat dit des te meer klemt in een alledaagse biedsituatie als de onderhavige, waarin nota bene een afwijkende sterkte van de 1SA-opening dient te worden gealerteerd;
- dat noord een hand heeft waarop menige speler die DONT speelt geboden zou hebben;

West	Noord	Oost	Zuid
–	–	pas	pas
1♦	3♣	? pas	...pas
3♥	pas	4♥	4♠
doublet	5♣	pas	pas
doublet	allen passen		

Dit ging twee down, 300 voor OW. Zoals gewoonlijk was 3♣ de boosdoener, deze keer verkocht als zwarte kleuren. Er was echter een complicatie: zuid had op 3♣ gepast. Noord had keurig na het bieden verteld dat hij klaveren had en geen schoppen erbij, NZ spelen overigens 3♣ als zwak met klaveren. De WL moest er niets van hebben; hij overwoog om 4♠ gedoubleerd als basis voor zijn A.S. te nemen, maar hield zich in en liet 620 noteren voor OW: 4♥ gemaakt. NZ waren het hiermee niet eens en gingen in protest, hetgeen leidde tot een merkwaardig competentieprobleem. Uiteindelijk overwoog de PK:

- dat het districtsbestuur aan de Protest Commissie heeft verzocht, deze zaak rechtstreeks in behandeling te nemen, omdat de meerderheid van de leden van de protestcommissie van het district betrokken of belanghebbend zijn bij dit geval;
- dat de Protest Commissie dit verzoek op praktische gronden heeft ingewilligd, omdat het immers voor de hand ligt dat partijen een verder beroep zouden hebben ingesteld tegen welke beslissing van het districtsbestuur dan ook, gelet op deze uitzonderlijke omstandigheden waarin ook art. 83 van de Spelregels niet adequaat voorziet;
- dat de "pas" van zuid op 3♣ voor noord duidelijk maakt, dat 4♠ niet is gebaseerd op een eigen goede en lange schoppenkleur (die zou immers meteen zijn geboden), maar vooral is bedoeld als alternatief voor 5♣;
- dat noords bod van 5♣ derhalve geoorloofd is zodat het tafelresultaat moet worden gehandhaafd.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te vernietigen;

- de score op spel 6 vast te stellen op 5♣ door NZ, gedoubleerd twee down, +300 voor OW;
- het protestgeld te retourneren.

Noot JS: Een Ghestem-variant die zonder meer fout wordt uitgelegd. NZ spelen namelijk na 1♦ dat 3♦ de zwarte kleuren aangeeft. Toch loopt het spel daarna redelijk goed en gebeurt er eigenlijk weinig. Daarom laat de PK de score staan. Wil de PK daarmee impliciet aangeven, dat ze minder streng aan het worden zijn bij Ghestem vergissingen? PK-watchers zijn benieuwd naar de ontwikkelingen.

Eerste Divisie viertallen (99-45)

Spel 32		♠ HV	
W/OW		♥ 1032	
		♦ HV752	
		♣ B97	
♠ 532			♠ AB8764
♥ HV984			♥ AB765
♦ 4			♦ –
♣ V543			♣ H2
		♠ 109	
		♥ –	
		♦ AB109863	
		♣ A1086	

Het volgende tweekleurenongeluk:

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♦	2SA	4♥
5♥	doublet	allen passen	

Dat werd nog net gehaald. Het probleem was dat west 2SA had uitgelegd aan zuid als harten/klaveren met de toevoeging: "Komt vrijwel nooit voor." De WL concludeerde hieruit dat OW feitelijk geen afspraak omtrent de betekenis van 2SA hadden en dat er dus sprake was van foute uitleg. Dat is wel zo, maar het is de vraag of NZ hierdoor benadeeld zijn; het doublet op 5♥ lijkt niet opgelegd. Niettemin werd de score gewijzigd in 6♥ -1 door OW, al was het maar om hen, en niet de niet-over-

treders, in protest te krijgen. De PK overwoog echter:

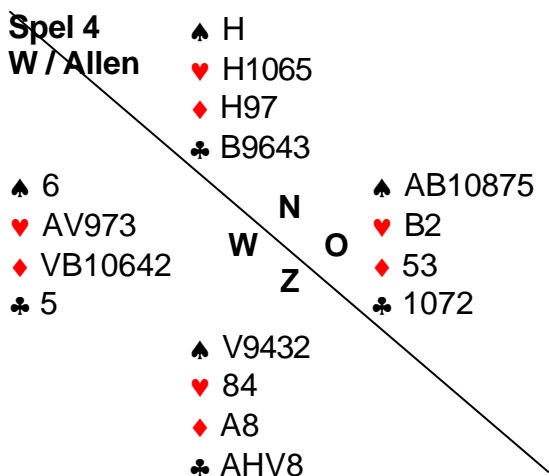
- dat west de betekenis van 2SA aan zuid onjuist heeft uitgelegd, maar dat noord wel over de juiste van oost ontvangen informatie beschikte;
- dat zuid in zijn verdere bieden echter niet door de ontvangen foute uitleg is gehinderd, zodat het tafelresultaat kan worden gehandhaafd;
- dat een procedurele straf voor OW in de vorm van een waarschuwing, hun systeemafspraken beter te beheersen, op zijn plaats is.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleider te vernietigen;
- de score op spel 32 vast te stellen op 5♥ door OW, gedoubleerd gemaakt, 850 voor OW;
- het protestgeld te retourneren.

Noot JS: Zo simpel is het volgens mij niet. Zuid is wel degelijk gehinderd. Blijft hij zitten in het doublet of gaat hij naar 6♦? Met oosts tweede kleur tegen is het niet zo moeilijk om te blijven zitten, maar als zuid weet dat oost als tweede kleur schoppen heeft, mag hij nog even slikken. Uiteindelijk is het een inschatting en *daar* heeft de PK het machtswoord gesproken.

Eerste Divisie viertallen (99-46)

Soms helpen schermen om de aard van denkpauzes te camoufleren. Er is gear-

zeld, maar je weet niet door wie. Later blijken zowel zuid als west "langzaam" te hebben gepast, zo vertelde de WL.

West	Noord	Oost	Zuid
1♥	pas	2♠	pas
pas	3♣	pas	3SA
allen passen			

Na 2♠ (zwak) bleef de tray wat langer weg dan normaal. Mag noord nu nog bieden? OW vonden van niet, de WL van wel, dus OW in protest. De PK overwoog:

- dat vanuit noord bezien niet duidelijk is waarom de tray iets langer aan de andere kant van het scherm bleef;
- dat de juistheid van dit standpunt in casu wordt bevestigd door de verklaring van de wedstrijdleider, dat zowel zuid als west om hun moverende redenen aan een deel van de vertraging debet zijn geweest;
- dat noord derhalve geen ongeoorloofde inlichting heeft ontvangen en het hem dus volkomen vrij stond te bieden wat hem belieft;
- dat de wedstrijdleider derhalve juist heeft beslist.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleider te bekrachtigen;
- het protestgeld niet te retourneren.

Noot JS: De bekende ellende bij topwedstrijden, dat een biedtray een tijd aan de andere kant van het scherm blijft. Wie is verantwoordelijk of wat is er gebeurd? Hopelijk duurt het niet al te lang meer, voor er lijn komt in de PK uitspraken zodat er een soort (de facto) richtlijn komt voor de wedstrijdleiders.

Tweede Divisie viertallen (99-47)

Spel 1	♠ A109864			
N / -	♥ VB10			
	♦ B54			
	♣ V			
♠ HV3		N	♠ B52	
♥ A9876		W	♥ -	
♦ 103		Z	♦ V9876	
♣ 743		O	♣ AHB95	
	♠ 7			
	♥ H5432			
	♦ AH2			
	♣ 10862			

Een vreemde claim was onderwerp van dit protest.

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♠	2SA	3♥
doublet	pas	4♣	doublet
allen passen			

Het gaat niet om de vraag waarom oost niet paste op het doublet, maar om de eindpositie. Het spelverloop is onbekend (en weinig relevant), maar dit waren de laatste vijf kaarten:

Spel 1	♠ 10986			
N / -	♥ B			
	♦ -			
	♣ -			
♠ V3		N	♠ B	
♥ 876		W	♥ -	
♦ -		Z	♦ V9	
♣ -		O	♣ B9	
	♠ -			
	♥ H54			
	♦ -			
	♣ 108			

Oost heeft zes slagen gemaakt en claimt de rest met de woorden: "♣B, ♣9, ♦V enz." Zuid maakt bezwaar, waarop oost zegt: "Als ik ♣10 zie op ♣9 deblockeer ik ♠V in dummy." De WL was niet overtuigd dat oost geen hartens uit dummy zou weggooien op de beide troeven en gaf oost nog één slag.

Bij ander afspel krijgt oost er nog drie, dus OW gingen in protest. De PK overwoog:

- dat oost in zijn claim heeft aangenomen dat ♣10 tijdig zou vallen;
- dat dit blijkt uit zijn verklaring dat hij op ♣9 in dummy ♠V zou deblockeren als hij ♣10 zou zien;
- dat onzorgvuldig maar niet onlogisch afspel nu ♣10 niet verschijnt inhoudt, dat oost zeker niet met ♣9 zou hebben vervolgd;
- dat oost in dat geval twee down gaat.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te vernietigen;
- de score op spel 1 vast te stellen op 4♣ door OW, gedoubleerd twee down, +300 voor NZ;
- het protestgeld te retourneren.

Noot JS: Wedstrijdleader en PK verschillen eigenlijk maar op één punt van mening. Volgens de wedstrijdleader wist oost dat hij de troeven kon halen en volgens de PK wist de leader ook nog dat alleen de tien buiten was. Wederom zien we een inschattingskwestie.

Tweede Divisie viertallen (99-48)

Spel 13	♠ 7432			
N / Allen	♥ AH8			
	♦ 53			
	♣ H876			
♠ H106		N	♠ AB8	
♥ 943		W	♥ 1062	
♦ B107		Z	♦ 642	
♣ 10542		O	♣ AVB9	
	♠ V95			
	♥ VB75			
	♦ AHV98			
	♣ 3			

Kun je bewust afwijken van je systeem in een situatie die regelmatig voorkomt? De WL meende onomwonden van niet, zodat OW de PK opzochten met een verder niet gedetailleerd beschreven klacht over zijn

gedrag en met het geval zelf, dat als volgt lag.

West	Noord	Oost	Zuid
–	pas	1♦	pas
pas	1SA	pas	2♣
pas	2♠	pas	2SA
allen passen			

OW spelen Precisie, dus de pas van west op 1♦ (kan een doubleton zijn) toont systematisch minder dan 6-7 punten en minstens vier ruitens. Zo werd deze pas ook gealerteerd en uitgelegd. West verklaarde de discrepantie als een bewuste afwijking van het systeem, maar NZ noch de WL geloofden hierin. Zuid durfde begrijpelijkerwijs geen 3SA meer aan (de ruitens zouden wel niet lopen); daarom had hij de WL geroepen, die OW zowel in de gordijnen joeg als naar de PK. Deze overwoog:

- dat de opening van 1♦ in Precisie vanaf een doubleton ruiten geschiedt en frequent voorkomt;
- dat als gevolg daarvan de antwoordende hand een biedprobleem heeft als hij geen vierkaart ruiten heeft en evenmin een vierkaart in een hoge kleur;
- dat ook die situatie voor de antwoordende hand frequent voorkomt, zodat onaannemelijk is dat west in casu voor het eerst van de systematische benadering van deze situatie afweek;
- dat daarom de wijze waarop OW vernoemd biedprobleem van de antwoordende hand benaderen onderdeel is van de partnershipsgewoonten en -ervaring en dus onderdeel van de uitleg van de "pas" op 1♦ had moeten zijn;
- dat er derhalve sprake is geweest van onvolledige, dus onjuiste uitleg, waardoor met name zuid in zijn verdere bieden is gehinderd;
- dat de wedstrijdleader derhalve wel juist heeft beslist maar dat, gezien de verklaring terzake van OW, vraagtekens moeten worden gezet bij de manier waarop hij de zaak aan tafel overigens heeft behandeld.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
- het protestgeld te retourneren.

Noot JS: Een interessant geval. Bij veel spelers en wedstrijdleaders bestaat namelijk onduidelijkheid over het hier behandelde thema. Ja, u mag altijd afwijken van de gemaakte afspraken en aan dat recht wordt hier niet getornd. De tegenstander heeft echter niet alleen recht op de *expliciete* afspraken, maar ook op de *impliciete*. Als u regelmatig van een expliciete afspraak afwijkt, dan weet uw partner dat en dan heeft de tegenstander recht op die informatie. Full-disclosure, weet u wel. Klassiek is de opmerking: 'ja mijnheer de wedstrijdleader, dit is echt de eerste keer dat het voorkomt'. Hoe goedgelovig moet je als wedstrijdleader zijn? Bij een afwijking die uit de literatuur bekend staat als semi-systematisch geloven we dat dus niet. En als ze toevallig echt nu pas achter dit onderdeel van het systeem komen, dan hebben ze pech: moeten ze hun systeem maar *leren*, inclusief de toelichtingen in de kantlijn.

Kwartfinale Meesterklasse viertallen (99-49)

Spel 4		♠	432
W / Allen	♠	A1098	
	♥	85	
	♦	B104	
	♣	V764	
		♥	AV9643
		♦	V83
		♣	10
		♠	–
		♥	H10
		♦	H9652
		♣	AH9532
		♠	HVB765
		♥	B72
		♦	A7
		♣	B8

Hier dan het geval dat ertoe leidde dat in de raadkamer moest worden beslist over een halve-finaleplaats.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleider te vernietigen;
- de score op spel 15 vast te stellen op 4♠ door OW, precies gemaakt, +420 voor OW;
- het protestgeld te retourneren.

Noot JS: een volgende strofe uit artikel 16 (zie protest 99-41 voor de vorige), nu uit lid A: 'Nadat een speler aan zijn partner op andere wijze informatie heeft verschaft waarmee een bieding of speelwijze zou kunnen worden gesuggereerd, mag de partner uit de voor de hand liggende mogelijkheden er niet één kiezen die onloochenbaar door deze informatie zou kunnen zijn gesuggereerd'. Welke mogelijkheden liggen er voor de hand? Omdat de informatie ook op correcte wijze overgekomen is, nl door het bieden van de partner te interpreteren met behulp van algemene kennis van het spel, dringt het 4♠ bod zich vanzelf op en zijn er geen zinnige alternatieven.

Tweede Divisie viertallen (99-53)
Een ingreep van de WL leidde tot een rampje op onderstaand spel.

Spel 24 ♠ 98
W / - ♥ A9832
 ♦ AB95
 ♣ A9

♠ 742
 ♥ HB74
 ♦ V1084
 ♣ B10

	N	
W		O
	Z	

♠ 65
 ♥ 1065
 ♦ H632
 ♣ 6432

♠ AHVB103
 ♥ V
 ♦ 7
 ♣ HV875

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♥	pas	1♠
pas	2♦	pas	3♣
pas	3SA	pas	4♣
pas	4♦	pas	4♠

arbiter aan tafel

Biedverloop andere tafel:

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♥	pas	2♠
pas	3♠	pas	4♣
pas	4♦	pas	4♥
pas	4SA	pas	5♠
pas	5SA	pas	6♦
pas	7♠	allen passen	

Zonodig kan de derde klaveren worden getroefd met ♠9 in dummy, dus het eindcontract is heel acceptabel. Aan de andere tafel had men dit groot slem bereikt via het tweede biedverloop. Wat was het probleem eigenlijk? Op dit spel was er geen probleem, maar wel een incident. Tijdens het bieden kwam de WL langs met de vraag aan de spelers de kaartverdeling van een door hen reeds gespeeld spel (no. 16) even te herstellen; aan de andere tafel bleek van spel 16 een kaart tijdelijk zoek te zijn. De spelers gingen tijdens het bieden op dat verzoek van de WL in. In het kader daarvan legde de hulpvaardige zuid zijn hand van spel 24 open in plaats van de kaarten van spel 16. De WL besloot toen toch maar het spel te annuleren. Verder bieden en spelen leek hem niet zinvol. OW waren hiermee niet blij, want hun nevenpaar had aan de andere tafel al het groot slem bereikt en er moest nog maar afgewacht worden of NZ hier die prestatie zouden evenaren. Zij zochten de PK op die overwoog:

- dat zuid door tijdens het bieden zijn volledige hand te tonen een overtreding heeft begaan, die normaliter tot gevolg zou hebben gehad dat zijn kaarten tot grote strafkaarten zouden zijn geworden;
- dat de overtreding echter in verregaande mate te wijten is aan het feit dat de wedstrijdleider de spelers tijdens het bieden van spel 24 heeft gestoord met een vraag over de kaartverdeling van spel 16 en in het kader daarvan zelfs spel 16 op tafel heeft gelegd;
- dat een wedstrijdleider moet voorkomen dat hij spelers tijdens een spel stoort, uiteraard behoudens die gevallen waarin hij door een van de spelers wordt geroepen of waarin uitstel niet kan worden geduld;

♠ –
 ♥ –
 ♦ B95
 ♣ B43
 ♠ 10
 ♥ –
 ♦ H76
 ♣ A7
 N
 W
 O
 Z
 ♠ V
 ♥ –
 ♦ V83
 ♣ V9
 ♠ 86
 ♥ V75
 ♦ –
 ♣ 10

Noord speelde ruiten die zuid troefde, de vierde slag voor de verdediging. Zuid speelde ♥V na waarop west zonder verdere uitleg de rest claimde, voor één down dus. Toen zuid troefde had west al iets gezegd in de trant van: "Dat zit natuurlijk weer niet." De WL besliste dat de claim akkoord was, omdat hij uit de mimiek van west aan tafel bij de behandeling van het geval de stellige indruk had gekregen dat zij de laatste troef van zuid niet vergeten was. NZ waren het hiermee niet eens en gingen in protest. De PK overwoog:

- dat de wedstrijdleader aanvullend heeft verklaard dat zijn op het protestformulier neergeschreven overweging nuancering behoeft, omdat hij aan tafel weliswaar het gevoel had dat west de laatste troef niet vergeten was, maar tevens dat hij daarvoor geen harde aanwijzing had;
- dat uit de na het door zuid introeven door west gedane uitlating ("Natuurlijk zit dat weer niet (...)", waarvan de juistheid door OW niet is weersproken, opgemaakt kan worden dat west de laatste troef mogelijk vergeten was;
- dat derhalve een vervangende arbitrale score moet worden vastgesteld.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te vernietigen;
- de score op spel 19 vast te stellen op 4♠ twee down, ofwel + 200 voor NZ;
- het protestgeld te retourneren.

Noot JS: geen commentaar

Tweede Divisie viertallen (00-04)
MultiLandy na een opening van 2SA was het thema van dit probleem.

Spel 10
O / Allen
 ♠ 954
 ♥ HV964
 ♦ B876
 ♣ 6
 ♠ AB8763
 ♥ 103
 ♦ –
 ♣ VB987
 N
 W
 O
 Z
 ♠ H102
 ♥ 85
 ♦ H9542
 ♣ 1054
 ♠ V
 ♥ AB72
 ♦ AV103
 ♣ AH32

West	Noord	Oost	Zuid
–	–	pas	2SA
3♠	doublet		
alert	? doublet	allen passen	

Ook dit biedverloop werd onderbroken door een nagekomen uitleg. Terwijl noord al doubleerde kwam de uitleg dat 3♠ Muiderberg was. Noord doubleerde toen weer, maar omdat de klaverenaftroever niet werd gevonden werd het spel gemaakt. De WL handhaafde de score omdat de gegeven uitleg nauwelijks te laat kwam (noord doubleerde aanvankelijk snel) maar vooral omdat de gegeven uitleg wel klopte met de hand van west, al stond niets op de systeemkaart over de verdediging tegen 2SA (tegen 1SA werd wel MultiLandy gespeeld). NZ waren dus feitelijk niet benadeeld. Dat OW kwetsbaar wellicht grotere lengte in hun kleuren zullen hebben is niet zo vreemd en voor risico van NZ. Niettemin zag de WL aanleiding voor 1 WP straf voor OW, waartegen zij in protest gingen. De PK overwoog:

- dat vaststaat dat op de systeemkaart van OW niets over een verdediging tegen een opening van 2SA stond vermeld, maar wel dat tegen 1SA MultiLandy wordt gespeeld;
- dat het bod van 3♠ aan tafel door oost correct is uitgelegd, omdat het vanzelfsprekend is dat een volgbod over 2SA meer speelkracht dient te hebben dan

een volgbod over 1SA, zodat op een meer onevenwichtige hand moet worden gerekend, waardoor noord over een juiste uitleg beschikte toen hij in de gelegenheid werd gesteld ten tweeden male te bieden;

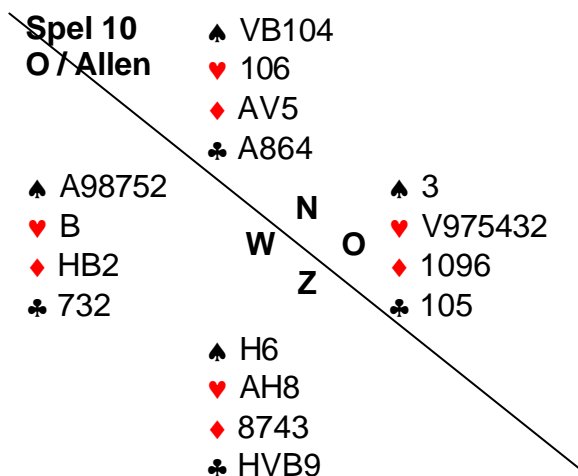
- dat het verzuim van OW, hun conventionele verdediging tegen een opening van 2SA op de systeemkaart te vermelden, niet anders kan worden gezien dan als een lichte overtreding;
- dat een afzonderlijke straf hiervoor derhalve niet op zijn plaats is;
- dat OW noch NZ protesteren tegen het inhoudelijk deel van de aan tafel door de WL genomen beslissing.

De Protest Commissie heeft besloten:

- het inhoudelijk deel van de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
- de aan het viertal van OW opgelegde straf van 1 WP ongedaan te maken;
- het protestgeld te retourneren.

Noot JS: Wederom een discussie over de 'full-disclosure'. Een Muiderberg is natuurlijk precies een vijfkaart, en als het ook wel eens een zeskaart kan zijn, moet je dat er bij zeggen. Je kunt het bijvoorbeeld een Muiderberg-variant te noemen. Intussen is Muiderberg een opening en geen volgbod. Dus is de uitleg strikt genomen fout. De uitleg geeft wel een indicatie van het gehanteerde systeem, n.l. veel schoppens en ook nog een lage kleur. Dat je over een 2SA opening niet je hoofd vrijwillig op het hakblok legt, lijkt normaal en dus zal de distributie vaak wel extra grillig zijn, ook al zegt de partner 'Muiderberg'. De tegenstander kan daar zo ongeveer op rekenen.

Eerste Divisie paren (00-05)
Een langzame pas en een licht bodje leidden tot een probleem:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	pas	1SA
...pas	2♣	2♥	pas
pas	3♥	pas	3SA
allen passen			

De denkpaauze van west werd niet betwist. Uitkomst was ♥B voor de aas waarna ♠A eruit werd gejaagd. De leider dook het ruitenspel en moest in de eindfiguur beslissen of oost in dwang zat met alle hartens en ♦H dan wel of gewoon op ♦H bij west gesneden moest worden. De WL oordeelde dat na de denkpaauze van west 2♥ bij oost zeker niet opgelegd was maar vond ook dat zuid hierdoor niet was benadeeld bij zijn keuze van speelplan. Omdat zuid voor de dwang koos in plaats van voor de ruitensnit maakte hij slechts tien slagen, terwijl alle andere paren in 3SA elf slagen hadden gemaakt. Alle reden voor een protest, dus, maar de PK overwoog:

- dat in een parenwedstrijd van dit niveau het bod van 2♥ door oost onloochenbaar niet door de denkpaauze van west is gesuggereerd en derhalve geoorloofd is;
- dat derhalve door OW geen overtreding is begaan zodat alleen al op die grond het tafelresultaat moet worden gehandhaafd;
- dat overigens de conclusies die zuid na de denkpaauze aan zijn kant van het tafelscherm heeft getrokken uit het bied-

en spelverloop voor zijn rekening moeten blijven, omdat west ten tijde van de door hem genomen denkpaauze niet kon weten dat hij hiervan voordeel zou kunnen hebben.

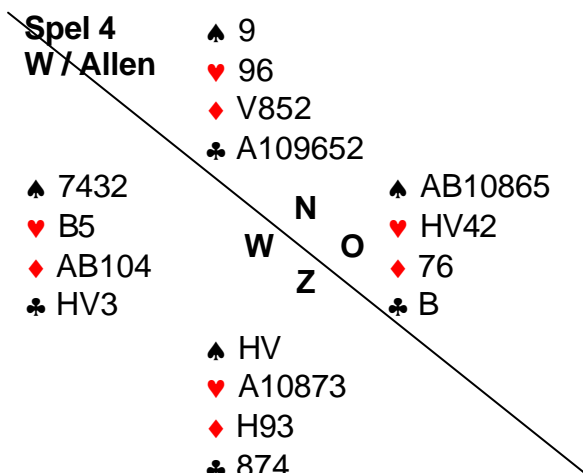
De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
- het protestgeld te retourneren aangezien begrip bestaat voor het feit dat NZ de zaak aan de Protest Commissie meenden te moeten voorleggen.

Noot JS: geen commentaar

Eerste Divisie paren (00-06)

Op dit spel ging het om het verschil tussen een cuebod en een splinter, of misschien ook niet:

West	Noord	Oost	Zuid
1♦	pas	1♠	pas
2♠	pas	4♣	pas
4♥	pas	4♠	pas
pas	pas		

Er werd met schermen gespeeld. Oost legde 4♣ aan noord uit als splinter maar west legde het aan zuid uit als cuebod. Zuid vond de mooie uitkomst van ♥A. Bij ruitenswitch gaat het spel nu één down, maar zuid vervolgde harten. Als zuid geweten zou hebben dat oost een singleton klaveren heeft, dan is de ruitenswitch te vinden, omdat dan te zien is dat eventuele ruitenverliezers weg kunnen op een hoge

klaveren - noord zal dan immers ♣A hebben.

Hoewel NZ hun protest pas aan het einde van de ronde indienden vond de WL dat er sprake was van onderling verschillende en dus per definitie verkeerde uitleg en wijzigde de score in 4♠ -1. Hiertegen gingen OW in protest. De PK overwoog:

- dat niet afdoende is komen vast te staan wat OW over de betekenis van 4♣ in de gegeven biedsituatie hebben afgesproken;
- dat OW dit bod aan weerszijden van het scherm verschillend hebben uitgelegd zodat door hen een overtreding van de Spelregels is begaan;
- dat de mogelijke bedoeling van oost, zo goed mogelijk de aard van zijn hand te beschrijven, aan het in de voorgaande overweging gestelde niet afdoet;
- dat NZ door deze overtreding van OW zijn benadeeld;
- dat het juiste tegenspel echter zelfs na de goede uitkomst met ♥A ook na het horen van de juiste uitleg zeer lastig te vinden is;
- dat derhalve een gewogen arbitrale score moet worden vastgesteld op basis van de voorgaande overwegingen;
- dat de Commissie kennis heeft genomen van de klacht van OW over de gang van zaken rond de afhandeling van deze arbitrage tijdens de wedstrijd en deze heeft doorgegeven aan de terzake competente autoriteit.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te vernietigen;
- de score op spel 4 vast te stellen op 23 m.p. voor NZ en 15 m.p. voor OW;
- het protestgeld te retourneren.

Noot JS: De beslissing zelf is vrij eenvoudig. Ik wil graag echter wijzen op een omis-sie in de uitspraak. Welke score wordt de rekenaar geacht in te voeren in de machine? Dit is voor het resultaat aan deze tafel niet van belang, maar wel voor alle andere paren. Naar mijn mening moet een protest-commissie ook een beslissing nemen voor alle andere paren en de PK hoort dat expli-

Eerste Divisie paren (00-08)
Slem bieden na partners denkpauze blijft ons bezighouden. Hier is er weer eentje:

Spel 16
W / OW

♠ A
♥ H6
♦ AHB985
♣ A654

♠ 832
♥ V53
♦ 2
♣ H109873

W N O
Z

♠ VB976
♥ 874
♦ 1076
♣ V2

♠ H1054
♥ AB1092
♦ V43
♣ B

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♦	pas	1♥
pas	3♣	pas	3♠
pas	4♦	pas	...5♦
pas	6♦	allen passen	

Een dooie zeven, maar het gaat natuurlijk om de vraag of 6♦ na de denkpauze van noord nog mocht. De WL vond van wel; zuid heeft sterk geboden en noord heeft nergens twee directe verliezers. Bovendien speel je in paren natuurlijk geen 5♦. Hij handhaafde de score, waartegen OW in protest gingen. De PK overwoog:

- dat niet is komen vast te staan dat 3♠ van zuid in het systeem van NZ per definitie sleminteresse aangeeft, zodat aannemelijk is dat dit bod evenzeer op minder sterke handen gedaan kan worden;
- dat echter, wat hier ook van zij, geen speler in een parenwedstrijd op dit niveau na het gegeven biedverloop met een eindcontract van 5♦ genoeg zal nemen;
- dat alleen al hierom het bod van 6♦ onloochenbaar niet door de denkpauze is gesuggereerd.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
- het protestgeld te retourneren aangezien begrip bestaat voor het feit dat OW

de zaak aan de Protest Commissie meenden te moeten voorleggen.

Noot JS: Eigenlijk geen commentaar. Toch wil ik één opmerking maken. In dit geval is het dus voor iedereen duidelijk geweest dat er aan de andere kant van het scherm een denkpauze was en wie dat gedaan had.

Tweede Divisie paren (00-09)
Een opmerkelijk probleem. De WL maakt een fout, maar de niet-overtreders halen daarna toch nog een score van meer dan 60% op het spel. Wat nu?

Spel 20
W / Allen

♠ H
♥ HB542
♦ H932
♣ V73

♠ AVB6
♥ A1098
♦ B76
♣ 96

W N O
Z

♠ 10987
♥ 3
♦ AV8
♣ A10852

♠ 5432
♥ V76
♦ 1054
♣ HB4

West	Noord	Oost	Zuid
1SA	doublet	doublet	
		redoublet	2♣
pas	2♦	pas	pas
doublet	pas	2♠	pas
pas	pas		

OW hadden de manche gemist en dat scoorde bijna 70% voor NZ. Wederom ziet het bieden er vreemd uit. Oost had aanvankelijk gedoubleerd. Toen hij op de onmogelijkheid daarvan werd geattendeerd maakte hij er het (ongetwijfeld al bedoelde) redoublet van. Het gevolg hiervan is volgens art. 36 dat west nu niet meer mag bieden. De WL dacht daar echter niet aan, zodat het bieden verder ging als hierboven beschreven. Hoe het gegaan zou zijn als de WL west tijdig het zwijgen had opgelegd valt niet te voorspellen. Vandaar dat de WL zijn fout herstelde volgens art. 82C en beide partijen 60% gaf. Hiermee waren NZ

- dat noord derhalve geen gebruik gemaakt heeft van de ongeoorloofde inlichting die hij ontving door het horen van de uitleg van zijn 1SA-bod door zuid;
- dat het aan tafel behaalde resultaat derhalve kan worden gehandhaafd.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleider te vernietigen;
- de score op spel 17 vast te stellen op 3♦ door NZ, drie down, +150 voor OW;
- het protestgeld te retourneren.

Noot JS: Niet eens met de argumentatie. Als zuid heeft gezegd 'overige kleuren', was dit correct en heeft dit geen ongeoorloofde inlichting overgebracht. In Noords optiek klopte dat namelijk met zijn eigen ideeën over het 1SA bod. Dat hij een 'verkeerde' overige kleur had heeft hij niet van zuid gehoord, daar heeft hij zelf achter moeten komen. En de informatie die noord kreeg uit het 3♣ kaartje dat bij zuid op tafel verscheen is geoorloofd, dat is namelijk 'informatie, verkregen uit reglementair bieden en/of spelen', zie artikel 16 aanhef. Geen overtreding derhalve en geen reden tot een arbitrale score.

Tweede Divisie paren (00-11)

Wat voor conclusie moet je als tegenstander trekken wanneer iemand uit zijn partners langzame doublet wegloopt? Zouden ze nog een keer doubleren als je in die kleur doorbiedt? Dat was het thema van dit protest.

Spel 19

Z / OW

♠ VB8532

♥ 872

♦ 6

♣ B62

♠ AH104

♥ V3

♦ V109432

♣ 7

W N
Z O

♠ 6

♥ 654

♦ AHB75

♣ 10953

♠ 97

♥ AHB109

♦ 8

♣ AHV84

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	1♥
doublet	pas	2♦	3♣
3♦	3♥	...doublet	pas
4♦	pas	pas	4♥
pas	pas	doublet	pas
pas	pas		

Dat ging twee down. Het is de vraag of west weglopen mag uit het competitieve doublet van oost. De WL deed zijn plicht en wijzigde de score in +530 voor 3♥ gedoubleerd gemaakt door NZ. Zo werd bereikt dat OW in protest moesten gaan. De PK overwoog:

- dat het inlaten van het doublet op 3♥ met een zeskaart steun in partners kleur en weinig defensieve slagen daarbuiten geen redelijk alternatief is voor het door west gekozen bod van 4♦;
- dat door OW derhalve geen overtreding is begaan zodat het tafelresultaat moet worden gehandhaafd.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleider te vernietigen;
- de score op spel 19 vast te stellen op 4♥ door NZ, gedoubleerd twee down, +300 voor OW;
- het protestgeld te retourneren.

Noot JS: Op het protestformulier gaf oost een mooie verhandeling over wat west van zijn hand wist. Hij heeft n.l. geen jump gegeven en geen 1SA geboden. Dus zal hij niet veel punten hebben en als hij hartens tegen heeft dan heeft hij toch geen 1SA geboden. Allemaal argumenten waarmee west weet dat oost niet kan bedoelen dat hij graag 3♥ tegenspeelt.

Tweede Divisie paren (00-12)
Een uitkomstprobleem.

Spel 9	♠ 732			
N / OW	♥ AB1073			
	♦ V7			
	♣ 764			
♠ HB9				♠ A1086
♥ HV64				♥ 5
♦ AH5				♦ B106
♣ AH3				♣ VB852
	♠ V54			
	♥ 982			
	♦ 98432			
	♣ 109			

West	Noord	Oost	Zuid
–	pas	pas	pas
2♣	pas	2♦	pas
2SA	pas	3♣	pas
3♦	pas	3♥	pas
3SA	allen passen		

Een simpel 23-24 SA met Niemeijer-biedverloop waartegen noord uitkwam met ♥B. Desgevraagd verklaarden NZ dat zij 1^e,3^e,5^e uitkomen. Zuid concludeerde hieruit dat zuid ♥A had waarmee het contract veilig zou zijn. Hij sneed daarom direct ♠V over noord, omdat hij bij noord ♠Vxxx aan kan en bij zuid niet. Toen zuid nam kwam het dak naar beneden in de vorm van nog vier hartenslagen. De WL zag geen probleem en liet de score staan. OW gingen in protest. De PK overwoog:

- dat de systeemkaart van NZ bij de uitkomstafspraken uitsluitend de aanduiding "1e, 3e, 5e" bevat;
- dat het de voorkeur verdient - en in wedstrijden waar het gebruik van de grote NBB-systeemkaart is voorgeschreven, zelfs verplicht is - bij de uit-

komstafspraken het rijtje van veel voorkomende kaartcombinaties waarin de kaart waarmee wordt uitgekomen onderstreept of omcirkeld kan worden te vermelden;

- dat afwijkingen van de uitkomstafspraken slechts dan aanvaardbaar zijn als daarvoor een duidelijke bridgetechnische of -tactische reden bestaat;
- dat in casu een dergelijke reden ontbrak aangezien ♥B en ♥10 equivalent zijn;
- dat zeker in een parenwedstrijd het speelplan van west door de overtreding van NZ in verregaande mate is beïnvloed zodat een arbitrale score moet worden vastgesteld, gebaseerd op het bij juiste informatie voor de hand liggende speelplan van west, ♠V te snijden over zuid;
- dat west in dat geval naar alle waarschijnlijkheid alle slagen zal maken.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleider te vernietigen;
- de score op spel 9 vast te stellen op 3SA door OW, plus vier gemaakt, +720 voor OW;
- het protestgeld te retourneren.

Noot JS: Ook bij de uitkomsten geldt de verplichting dat een speler 'full-disclosure' moet geven. Als je 1^e-3^e-5^e speelt, dan kun je consequent zijn en van AB10 de 10 spelen, maar je kunt ook afwijken met honneurcombinaties. Dit is een belangrijk onderdeel van de uitkomstconventie en de tegenstander hoort daarvan op de hoogte gebracht te worden. In dit geval waren uitleg en spelen verschillend en dan zal een wedstrijdleider en een PC snel geneigd zijn het voordeel van de twijfel aan de zeker niet-overtredende partij te geven. In dit geval gaf niet alleen de systeemkaart geen uitsluitel. De PK heeft ook nog inhoudelijk gekeken naar de argumentatie van NZ en vond die onvoldoende. Dat is tenslotte een specifieke taak van een PC. Een wedstrijdleider zal heel snel het zeker niet-overtredende paar gelijk geven. Een PC hoort de argumenten aan te horen en dan heeft een PC nadrukkelijk de bevoegdheid om ze wel of niet te geloven.

Artikel 12C3

door Ton Kooijman

De WBF heeft een instructie gemaakt voor protestcommissies. Dat is gebeurd uit een lichtelijke onvrede over het onvoorspelbare optreden van deze commissies. Die instructie heet: 'Code of Practice'. In dit artikel wil ik één aspect uit die instructie bespreken.

Sinds 1987 heeft alleen een protestcomité nog de mogelijkheid om volgens 12C3 arbitrale scores toe te kennen. Daarvoor mocht ook de WL dat doen. Artikel 12C3 maakt het mogelijk om wat genuanceerder dan 12C2 dat doet arbitrale scores toe te kennen. Laten we eerst 12C2 nog eens bekijken. We gaan er steeds van uit dat er een overtreding is geweest die de tegenstanders schade heeft toegebracht. 12C2 zegt dan dat de arbitrale score gebaseerd moet zijn op het gunstigste resultaat dat waarschijnlijk behaald had kunnen worden (in het Engels: the most favorable result that was likely).

Het is niet eenvoudig deze tekst te interpreteren. Stel dat er twee voor de hand liggende uitkomsten zijn, een gunstige met een ingeschatte kans van 30% om te kiezen en een ongunstige met een kans van 50% om te kiezen (daarnaast zijn er nog minder voor de hand liggende uitkomsten). Deze kansen gelden alleen als de uitleg in orde is. Met verkeerde uitleg kiest waarschijnlijk 80% voor de verkeerde uitkomst. Wat is dan het gunstigste resultaat dat waarschijnlijk behaald had kunnen worden? Dat is niet duidelijk, omdat het begrip 'waarschijnlijk' lastig te interpreteren is. Je kunt zeggen dat de kans om goed uit te komen door de overtreding heel wat kleiner is geworden, maar ook dat de kans op een gunstige uitkomst zonder overtreding nog steeds niet erg groot is. Verdient de niet-overtredende partij dan zo maar een prachtige score? Nogal wat mensen hebben daar problemen mee, want het levert het beeld op dat het voor een hoge klassering nuttig is om zo veel mogelijk overtredingen tegen je te krijgen. Om dat effect te verkleinen verzinnen WL's en protestcommissies van alles. WL's hebben de

neiging om de niet-overtreders vrij streng aan te pakken en te zeggen dat ze niet zo dom hadden moeten doen. En in Amerika ontstaat er op dit moment een beweging om de niet-overtreders de score te geven die door de meerderheid behaald is. Dat is in het voorbeeld hierboven dus de uitkomst die door 50% gekozen wordt. Als een paar na aarzeling nog een gunstige beslissing heeft genomen, wordt hun goede resultaat weggenomen, maar als de door hen gekozen bieding door een meerderheid wordt gekozen, blijft de score voor de niet-overtreders gewoon gehandhaafd. Dat is volstrekt in strijd met de spelregels. Met 12C3 kunnen we voor de niet-overtreders een score vaststellen die minder weerstand zal ontmoeten en die ook door de betrokken paren beter geaccepteerd zal worden. Dat betekent dus dat het aantal protesten zal afnemen en juist dat was de belangrijkste reden voor de WBF om voor deze oplossing te kiezen.

Laten we eens twee voorbeelden bekijken.

Spel 7

Z / Allen

- ♠ 643
- ♥ B873
- ♦ HB9
- ♣ 1063

W

- ♠ HV9
- ♥ AH9
- ♦ A432
- ♣ V87

N

- ♠ B10875
- ♥ V62
- ♦ V65
- ♣ 95

O

- ♠ A2
- ♥ 1054
- ♦ 1087
- ♣ AHB42

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	1♣
1SA	pas	2♥	pas
2SA	allen passen		

De wedstrijd werd gespeeld met schermen, met west en zuid aan een kant en oost samen met noord aan de andere kant. West had zijn bod overeenkomstig

Nu nog iets over zaken waar 12C3 zeker niet voor bedoeld is. Stel dat Noord na een duidelijke aarzeling een bieding doet die door die aarzeling ingegeven zou kunnen zijn. Dan zeggen de spelregels dat bij na-deel een score moet worden vastgesteld alsof de overtreding niet had plaatsgevo-n-den. Daar is geen woord Spaans bij. De ongeoorloofde bieding wordt dus volledig weggehaald. En het is beslist niet toege-staan om nu te redeneren dat de helft van de spelers de bieding wel gedaan zou hebben en de helft niet, om vervolgens daar een berekening overeenkomstig 12C3 op los te laten. Als de helft die bie-

ding niet doet, betekent dat overduidelijk dat deze speler in overtreding was. Dus weg met dat bod. Als er dan een situatie ontstaat waarbij het niet zo duidelijk is wat de tegenstanders alsnog zouden hebben gedaan, kan dat weer een reden zijn om voor hen wel 12C3 toe te passen.

In het algemeen denk ik dus dat 12C3 vooral voor de niet overtredende partij ge-bruikt moet worden, om ervoor te zorgen dat deze redelijk schadeloos gesteld wordt, zonder dat ze gelijk een wereldsco-re ontvangen.

Artikel 12C3

door Frans Lejeune

Zoals u in het artikel van Ton Kooijman hierboven heeft kunnen lezen, heeft de WBF Laws Committee besloten om de nationale bonden het recht te geven om artikel 12C3 ook door hoofdwedstrijdleiders van nader aan te wijzen competities, toernooien e.d. te laten toepassen.

De Weko heeft hier onlangs over verga-derd en besloten is deze bevoegdheid te geven aan de hoofdwedstrijd-leider van alle bondscompetities (Tweede Divisie of ho-ger), het TAS-toernooi en het ING Bank Topcircuit. Mogelijk dat dit in de toekomst uitgebreid wordt naar een groter aantal evenementen, maar daar hoort u dan nog van.

Het FORBO-toernooi 2000

door Ton Kooijman

Eind februari vond weer het Forbo-toernooi plaats in het Kurhaus in Scheve-ningen. Het bestaat uit drie onderdelen. Het belangrijkste daarvan is het viertal-lentoernooi met 64 teams dat op zaterdag en zondag gespeeld wordt. Haast de helft van de viertallen komt uit het buitenland en vele spelers daarvan komen bij kampioen-schappen voor hun land uit. De Neder-landse teams moeten zo'n beetje van Eer-ste Divisieniveau zijn om te kunnen mee-doen. Zeer sterk dus. Op zaterdag wordt in groepen van acht een halve competitie gespeeld, zeven wedstrijden van acht spellen. De nummers één en twee aan het eind van de dag gaan naar de hoofdfinale met zestien teams op zondag en dan wordt er een swiss gespeeld van zeven

ronden, weer acht spellen. Alle nummers drie uit de verschillende groepen spelen op zondag tegen elkaar, alle nummers vier enz. In alle groepen vallen prijzen. Met deze opzet is het heel belangrijk dat alle groepen op zaterdag van gelijke sterkte zijn om de kansen van alle teams zo gelijk mogelijk te maken. Dat is lastig omdat je niet altijd de samenstelling van de teams kent. Maar in het algemeen lukt het aardig, want ik krijg heel wat mensen op me af om te klagen dat zij nu juist in de sterkste groep zitten. En al klagend komen dan alle groepen aan de beurt.

Op vrijdagmiddag wordt er een parentoer-nooi gespeeld waarbij sponsor Forbo gas-ten uitnodigt. Dat zijn zakelijke relaties,

bridgevrienden, politici, journalisten, een bont gezelschap van aardige mensen dat een ontspannen bridgemiddag heeft.

Het derde toernooi is een vierlandenwedstrijd, met op vrijdag twee wedstrijden en op zaterdagavond, na een hele dag spelen in het hoofdtoernooi, de derde. Dat zijn wedstrijden van twintig spellen. Er wordt alles bij elkaar genoeg gespeeld om een paar problemen en arbitrages te kunnen verwachten. In dit artikel beschrijf ik er een paar. Ik nodig u uit eerst zelf over een oplossing na te denken.

Op zondagmiddag zat een sterk Nederlands viertal tegen een sterk Zweeds team te spelen. Het laatste spel aan een van de twee tafels was 5♦ gedoubleerd en de Nederlandse leider was met nog een paar slagen te gaan twee down. Hij speelde uit zijn hand een vrije kaart met de bedoeling daarop de laatste verliezer in de dummy op weg te gooien. Zijn LT ging lang nadenken en troefde vervolgens. Dat betekende dus een extra downslag, 800 in plaats van 500 tegen een kwetsbare manche, geen goede redding. Na die getroefde slag werd het spel niet verder gespeeld. Erik Kirchhoff, de Nederlandse coach, zat te kijken (het betrof één van zijn selectieparen) en na het noteren van de score merkte hij op dat hij een kaart uit de door de leider gespeelde kleur miste. Bij het inzien van de kaarten bleek dat de Zweedse LT door in te troeven verzaakt had. Ik werd er bij geroepen. Wat te doen? Dit is een interessante kwestie. Kirchhoff moest als een kibitzer beschouwd worden en artikel 11 zegt dat kibitzers zich niet met het spel moeten bemoeien. Artikel 64B5 geeft aan dat een verzaking niet meer bestraft wordt na afloop van een ronde. Met het noteren van de score was dat het geval, bovendien waren de Zweden al van tafel gegaan. Nog iets aan te doen? Artikel 81C6 geeft aan dat de WL een onregelmatigheid dient te herstellen als deze blijkt binnen de protesttermijn, die normaal gesproken een half uur bedraagt. Zo ook hier. Hoe deze zaken te combineren? Door artikel 64C toe te passen. De

leider was door de verzaking zeker beaandeeld, want het kostte hem een slag. Ik heb hen deze slag dus teruggegeven. Toen kreeg ik de Zweden op mijn dak. Waarop baseerde ik mijn beslissing, wilden zij weten. Ik begon te vertellen dat het niet zo kon zijn dat een onregelmatigheid zoals bijvoorbeeld een verzaking voordeel opleverde. Dat waren zij wel met me eens, maar ze wilden toch wel een artikel van me horen. En ze hadden een mooi verhaal. In 1983 werd de Bermuda Bowl in Stockholm gespeeld en in de wedstrijd tussen Zweden en Pakistan verzaakte Zia Mahmood, zonder dat de Zweedse spelers dat opmerkten. Maar ook hier was de captain oplettend en na het spelen maakte hij de tafel er op attent. Toen was de hoofdwedstrijdleader geroepen, Harold Franklin, en deze had de captain een standje gegeven, met de opmerking dat hij diende te zwijgen. De score was blijven staan. Dat herinnerden de heren zich dus nog. Ik heb ze verteld dat de WL naar mijn mening een onjuiste beslissing genomen had. Overigens ben ik er niet zo zeker van dat wij in die tijd de hierboven beschreven benadering al volgden.

In een van de sterkere groepen op zondag werd de WL geroepen door de leider, die enigszins verbaasd meedeelde dat zijn LT zojuist ♠B gespeeld had, maar dat hij zelf die kaart ook in zijn hand had. Welke artikelen komen in zo'n geval dan mogelijk in aanmerking?

Dat is vooral artikel 13, dat in het algemeen beschrijft wat er moet gebeuren als een hand meer dan dertien kaarten bevat. Zo staat dat overigens niet vermeld in artikel 13, maar de voetnoot geeft aan dat drie complete handen en één met te weinig kaarten volgens artikel 14 behandeld moet worden. Dan hou je dus voor artikel 13 vooral de situatie over dat een hand meer dan dertien kaarten bevat, naast bijvoorbeeld ook twee handen die incompleet zijn, maar dat komt zelden of nooit voor. Goed lezen levert dan op dat artikel 13 alleen geldt als een speler teveel of te weinig kaarten uit zijn vakje heeft gehaald. Meestal wordt dat gecompenseerd door

een speler die dan te weinig respectievelijk te veel kaarten heeft. Zo niet hier, er leek een extra kaart aanwezig. Dat bleek heel snel want de LT had 14 kaarten. Het is in zo'n geval verstandig even te onderzoeken wat er aan de hand kan zijn. Dezelfde bord en toen zeer waarschijnlijk met de goede 52 kaarten. Misschien dus een kaart uit een ander bord dat al gespeeld was? Het is belangrijk om het onderscheid vast te stellen tussen een bord dat met 53 kaarten gegeven is en een bord waaraan tijdens het spelen een kaart wordt toegevoegd. In het eerste geval is art. 13A3 van toepassing, overschudden dus. Het tweede geval is onduidelijker en niet precies omschreven. Maar het ligt niet voor de hand om ook dan gelijk aan overschudden te denken. Dat zou een speler de gelegenheid geven om met wat extra kaarten op zak, als het spel niet erg goed uitpakt, maar een kaart toe te voegen. Dan raakt hij nog net op tijd van dat spel af. ♠ B bleek bij een net gespeeld bord te ontbreken en dat was tijdens het spelen ervan niemand opgevallen, sterker die kaart zat toen gewoon in de hand van de speler die hem nu ook op tafel had gelegd. We konden dus met een gerust hart aannemen dat die kaart op tafel was blijven liggen en door de LT aan zijn hand was toegevoegd. Dat klopte met zijn bewering dat hij de kaarten bij het uit het bord nemen geteld had. We hebben besloten dat de spelers op de juiste wijze aan het spel begonnen waren en dat de extra ♠ B niets met het spel te maken had. Als de LT er verkeerde conclusies uit getrokken had, was dat zijn zaak, maar verder had niemand er last van gehad. De kaart kon gewoon verwijderd worden en de LT moest alsnog een juiste kaart bijspelen. Probleem opgelost. We hadden dus geluk dat deze rariteit direct ontdekt werd, waardoor herstel ook direct mogelijk was. Met minder opvallende kaarten zou het best zo kunnen zijn dat de onregelmatigheid pas aan het eind van het spel was gebleken. Naar mijn mening moet de benadering dan toch dezelfde zijn. De speler die een kaart speelt die niet bij het spel hoort, en die hij al spelend heeft opgepikt,

heeft in die slag niet echt bijgespeeld en dus is artikel 67 van toepassing. Dat kan dus ook betekenen dat de echte eigenaar van de slag pas in tweede instantie duidelijk wordt. En artikel 81C6 is van toepassing, ja alweer!, als men er nog veel later achter komt dat in een spel iets niet in de haak was.

In de vierlandenwedstrijd deden zich twee vermeldenswaardige zaken voor. Bij China tegen Nederland werd ik door een Nederlands paar aan tafel geroepen omdat het bezwaar had tegen een 5♦-bod van de tegenpartij na lang nadenken van de partner. Ze hadden zelf tot 4♠ geboden en 5♦ nu gedoubleerd. Bij het beoordelen van het spel bleek me dat het 5♦-bod echt van de gekke was, zeker niet op het randje maar volstrekt ontoelaatbaar. Ik draaide de score dus terug naar 4♠ contract, maar kon de Chinese speler niet op zijn incorrect gedrag wijzen omdat hij nauwelijks of geen Engels sprak. Zelfs de beslissing moest ik op papier schrijven om het te laten weten. Ik heb later wel een van de andere spelers gemeld dat dit bridge beslist niet kon, waarop hij me droog meedeelde dat dezelfde speler in China dergelijke dingen ook wel deed. Het is dus zelfs de vraag of de heren daar op de hoogte zijn van de eisen die aan bridge op niveau gesteld worden. Ik heb in Peking ooit een paar wedstrijdjes gespeeld en toen kwam die vraag ook al bij me op.

Het tweede probleem kwam op Nederlandse naam. Bij het spelen van bord 14 (van de twintig) bleek bij het openklappen van het bord ♠ A in een van de handen open te liggen. Dat is dus artikel 16 en ♠ A is echt te belangrijk om het spel nog normaal te kunnen spelen. Het volgende spel dan dus maar. Aan de andere tafel was het al gespeeld en ik ging daar dus melding maken van het incident. Het was de hand van een Nederlandse speler, die erg verbaasd reageerde. Ja, hij had de hand omgedraaid, want het bord was aan de andere tafel toch al gespeeld? Hij had me dus willen helpen. Toen ben ik snel weer naar de eerste tafel gerend waar ik nog net spel 16 kon redden. Hij had op twee

spellen zijn hand er omgekeerd weer ingestopt. Het was de derde en laatste wedstrijd waarin dit gebeurde. In de eerste twee wedstrijden waren inderdaad de bordes 1 tot 10 op een tafel en 11 tot 20 op de andere tafel gelegd. Nu was in verband met teletekst die de wedstrijd volgde een andere opzet gekozen en werden haast alle spellen eerst aan zijn tafel gespeeld. Het vervelende was dat het Chinese paar 3SA had gemaakt die heel makkelijk down had gekund. Als WL heb je dan de mogelijkheid om artikel 72B1 toe te passen, waardoor je rekening kunt houden met de goede score aan de eerste tafel bij het vaststellen van een arbitrale score. Maar ik was ervan overtuigd dat de fout echt ontstaan was uit behulpzaamheid, dus ik vond het gebruik van dat artikel niet op zijn plaats. Dan maar een kunstmatige arbitrale score van 3 impen voor China, gebaseerd op artikel 16B3. Daar was niemand gelukkig mee, de Chinezen niet omdat ze heel makkelijk meer hadden kunnen scoren op dit spel en de Nederlandse speler niet, omdat ik hem strafte voor zijn hulp, zo voelde hij dat. Gelukkig maakte de score op dit spel voor de totaal uitslag helemaal niets uit.

Er was nog een grappig voorval tijdens de vierlandenwedstrijd. Op een zeker moment hoorde ik de Italiaan De Falco tijdens het spelen een opmerking maken die pas later tot me doordrong. Hij speelde tegen het Amerikaanse team en moest nog een beslissing nemen, snijden of zo. Die beslissing stelde hij uit en ondertussen begonnen ze alvast een volgend spel te spelen. Met instemming van de Amerikanen dus. Pas een spel later hoorde ik zeggen dat hij ♠ B ging spelen, waarna iedereen knikte en de score werd genoteerd. Ik weet niet eens of hij de goede beslissing had genomen of niet, want het gebeurde zonder dat ik er echt bij stond. Zia Mahmood heeft iets dergelijks ook eens gedaan tijdens het Cap Gemini toernooi. En toen zat hij voor het Rama. Toen moest dus ook het publiek nog een tijdje wachten. Het is zelfs de vraag of de software iets dergelijks wel

aankan. Dat programma heb ik zelf ontworpen, maar dat is lang geleden. Eigenlijk denk ik dat er een resultaat bekend moet zijn voordat het volgende spel op het scherm kan verschijnen. Maar de commentatoren kunnen dat resultaat natuurlijk ook even zelf bepalen. Overigens is zo'n handelwijze van een speler natuurlijk niet in overeenstemming met de juiste gang van zaken, hoewel ik niet zo gauw zou weten welk artikel er precies op van toepassing is (ik hou me aanbevolen voor suggesties). Als ik er wel bij had gestaan had ik het trouwens ook laten lopen. Tenzij de tegenstanders bezwaar hadden gemaakt, dan moet je natuurlijk wel iets doen.

Dit was nog niet genoeg tumult. In het hoofdtoernooi vond ik het nodig om een beslissing van een van de wedstrijdleaders te wijzigen, toen deze me door de getroffen spelers verteld werd. Dan krijg je toch weer te maken met (andere) spelers die onvoldoende op de hoogte zijn van de bevoegdheden van de hoofdwedstrijdleader. Want het team dat door mijn wijziging een slechtere score kreeg, vond dat ik die beslissing niet mocht herroepen en wenste nu in beroep te gaan, ook al had de wijziging geen wezenlijk effect op de resultaten. Dat was een beetje flauw, maar ze hadden dat recht. Het appealcomité was er gauw klaar mee en vond dat het protest niet ingediend had moeten worden. Dan is er altijd de vraag van het protestgeld, wel of niet terug? Omdat de wedstrijdleiding ook een beetje schuld had, door een eerdere beslissing te herroepen, gaven ze mij het geld, met de mededeling dat ik mocht beslissen om het wel of niet terug te geven. Alweer een novum. Teruggegeven dus, maar wel met enige spijt.

Al met al een bridgeweekend met de nodige afwisseling, waarbij ik nog wel wil opmerken dat ik gesteund werd door een groep wedstrijdleaders waar elk internationaal toernooi jaloers op kan zijn. Forbo gaat gelukkig nog een tijdje door.

WBF gedragslijn voor de werking van protestcomités *door Frans Lejeune*

Zoals we in het vorige nummer al hebben aangekondigd heeft de WBF vorig jaar september een gedragslijn voor protestcomités gepubliceerd. Omdat de Weko dit een belangrijk stuk vindt en verspreiding daarvan belangrijk vindt, treft u hieronder de integrale tekst aan. Ook in dit stuk wordt weer gesproken over artikel 12C3 en de aanbeveling die daarover in dit stuk staat is inmiddels gedeeltelijk overgenomen (zie eerder in dit nummer).

De Wereld Bridge Federatie neemt de volgende standaards aan als regelingen voor het behandelen van protesten tegen beslissingen van wedstrijdleiders en beveelt alle aangesloten organisaties aan deze regelingen over te nemen.

Aantal leden van Protestcomités

Een protestcomité bestaat idealiter uit ten minste drie en ten hoogste vijf leden. De Wereld Bridge Federatie (WBF) erkent dat er omstandigheden kunnen zijn waarin een protestcomité uit slechts één persoon bestaat, maar beschouwt dit op internationaal niveau als onacceptabel en adviseert om dit op nationaal niveau zo veel mogelijk te vermijden. De organiserende instantie of het regelend bestuur moeten in reglementen vastleggen wat ze hierover besloten hebben.

Samenstelling van het Protestcomité

Een protestcomité moet bestaan uit een aantal sterke spelers en verder uit leden die een brede bridge-ervaring hebben en die bovendien een evenwichtige, onpartijdige kijk hebben op het proces van besluitvorming. De voorzitter van het comité moet ervoor zorgen dat de sterke spelers een vooraanstaande rol spelen in gevallen waarbij beoordelingskwesties aan de orde zijn en dat de andere leden van het comité vooral invloed hebben in het zoeken naar een evenwichtig oordeel als de Spelregels en reglementen worden toegepast op de bridge verdiensten verbonden aan de feiten zoals die aan het comité worden gepresenteerd. Het is gewenst dat ten minste één lid van het comité een goede kennis heeft van de Spelregels, maar het is niet de taak van dit lid en ook niet de functie van het Protestcomité om vast te stellen

welk artikel van toepassing is en hoe dit artikel geïnterpreteerd moet worden; dit zijn zaken waarvoor de hoofdwedstrijdleider (dit is de 'wedstrijdleider' waarnaar artikel 81 refereert) of een door hem aangewezen vervanger, geraadpleegd kan worden. Het comité past de gegeven interpretatie van de Spelregels toe op de feiten en omstandigheden van het onderhavige geval. De WBF adviseert dat ieder comité een secretaris heeft of één van de leden daartoe aanwijst om de handelingen en de beslissingen, tezamen met de gronden daarvoor en de relevante informatie, vast te leggen.

Terugtrekken van leden

Een lid van het comité dat dusdanige voorkennis van het onderwerp van het protest heeft dat zijn onpartijdige deelname in het geding kan komen, behoort zich terug te trekken uit het comité. Bij voorkeur wordt dit lid vervangen. In een internationaal toernooi kan een lid van het comité besluiten zich terug te trekken omdat hij vindt dat hij te nauw betrokken is, of omdat hij vindt dat hij bevooroordeeld is, of omdat hij de zaak besproken heeft met belanghebbenden, of omdat hij vooraf al een beslissing over het eindresultaat heeft genomen. Er wordt van uitgegaan dat landgenoten van spelers die bij het protest betrokken zijn op zijn hoogst een kleine minderheid mogen vormen van het comité.

Taak van een Protestcomité

Het comité zal een protest behandelen en daarover een oordeel geven, als het een protest is tegen een beslissing van een wedstrijdleider (door hem zelf genomen of door een assistent in zijn plaats) ingediend volgens de bepalingen van de Spelregels

en toepasselijke reglementen. Een protest tegen een beslissing mag alleen ingediend worden door een partij die speelde aan de tafel waar de beslissing genomen werd. Er hoeft geen rekening gehouden te worden met de belangen van andere partijen in het eindresultaat. Bij het beoordelen of de vereiste instemming er is worden niet aanwezige personen verondersteld in te stemmen met een protest:

1. een protest tegen een beslissing in een parenwedstrijd moet de instemming hebben van beide spelers van het protesterende paar;
2. in een viertallentoernooi bepaalt de captain van het team of een protest wordt ingediend ongeacht de wensen van de spelers; als spelers een protest willen indienen kan dat alleen als de captain daarmee instemt.

Een protest zal niet behandeld worden als het niet de vereiste instemming heeft.

Protesten volgens artikel 93B2 van de Spelregels worden door het protestcomité behandeld en het comité heeft alle bevoegdheden van de wedstrijdleader in deze en mag daar ook gebruik van maken.

Protesten over de Spelregels of de reglementen worden door de hoofdwedstrijdleader behandeld; daarna kan tegen deze beslissing in protest gegaan worden bij het protestcomité, maar die kan de hoofdwedstrijdleader in deze niet overrulen; ze kan hem slechts adviseren zijn beslissing te heroverwegen. Het comité kan ook inzake disciplinaire straffen gegeven volgens artikel 91A van de Spelregels de hoofdwedstrijdleader adviseren zijn beslissing te herzien, maar het comité mag een dergelijke straf niet vernietigen of aanpassen (een recht dat het comité wel heeft bij straffen gegeven volgens artikel 90). Een protestcomité heeft wel het recht om een disciplinaire straf te geven als de wedstrijdleader dat niet heeft gedaan en er vastgesteld wordt dat er een overtreding is begaan welke door de wedstrijdleader niet bestraft is. De WBF adviseert om de grootst mogelijke terughoudendheid te betrachten bij het geven van dergelijke straffen als de

wedstrijdleader dat niet gedaan heeft en wijst er op dat een waarschuwing een mogelijk alternatief is als het comité duidelijk van oordeel is dat enige actie gerechtvaardigd is.

De taak van het comité is om de verklaring van de wedstrijdleader en van de spelers aan te horen, daarna de captains de kans te geven om iets te zeggen als ze dat wensen en om via vragen alle aspecten van de zaak te onderzoeken die nog niet duidelijk zijn voor één van de leden van het comité. De wedstrijdleader die de feiten en de beslissingen aan het comité presenteert, zou degene moeten zijn die aan tafel de zaak behandeld heeft. De verklaringen moeten zo min mogelijk onderbroken worden en de leden van het comité moeten zorgvuldig vermijden met elkaar te discussiëren in het bijzijn van anderen. Volkomen hoffelijk gedrag is essentieel zowel voor de leden van het comité als voor degenen die voor het comité verschijnen. Naar zijn eigen goeddunken mag de voorzitter van het comité vragen om het protestformulier te zien voordat het protest behandeld wordt.

Beslissingen van Protestcomités

Geen enkele beslissing van een protestcomité is rechtsgeldig als niet, op de manier hierna beschreven, daartoe overeenstemming is bereikt door middel van een stemming van de deelnemende leden van het comité. Een lid van het comité neemt deel als hij aanwezig is bij de behandeling vanaf het begin van de verklaring van de wedstrijdleader tot aan de uiteindelijke stemming die plaatsvindt aan het eind van de interne beraadslagingen van het comité. De beslissing van de wedstrijdleader blijft gehandhaafd als er binnen het comité geen meerderheid is om de beslissing te wijzigen; de voorzitter van het comité heeft een extra stem in geval de stemmen staken.

Protest bij de landelijke autoriteit

Onder de Spelregels is het verplicht dat er voorzieningen bestaan om in protest te gaan tegen een beslissing van een pro-

testcomité bij de landelijke autoriteit. Er kan niet in protest gegaan worden bij de landelijke autoriteit als de voorgaande mogelijkheden om herziening van de beslissing te krijgen of in protest te gaan nog niet allen bewandeld zijn. Het is toegestaan dat de landelijke autoriteit beperkingen oplegt voor het behandelen van protesten; het is algemeen gebruik, en ook aanbevolen door de WBF, om beoordelingskwesaties niet opnieuw inhoudelijk te bekijken tenzij de beslissing van een protestcomité niet gebaseerd is op conclusies die voortkomen uit de feiten van de zaak. Betwistbare zaken met betrekking tot de Spelregels of de reglementen zijn valide vragen voor de landelijke autoriteit.

Op internationaal niveau zou de WBF graag zien dat voorzieningen worden getroffen om in protest te kunnen gaan tegen een beslissing van een protestcomité. Echter, de aard van internationale toernooien is dusdanig dat dergelijke protesten beperkt moeten worden; gesuggereerd wordt dat een dergelijk protest alleen behandeld wordt als een lid van een kleine groep van aangewezen ervaren en deskundige individuen de zaak behandeling waard vindt. Als een protest door deze persoon behandeling waardig gevonden wordt, zal het bij voorkeur behandeld worden in een gezamenlijke zitting van bijvoorbeeld de Rules and Regulation Committee en de Laws Committee onder voorzitterschap van de President van de WBF of een door hem aangewezen plaatsvervanger. Als deze procedure van toepassing is, en dat geldt vanaf nu voor de eigen toernooien van de WBF, dan heeft de persoon aangewezen om te oordelen over een zaak, het recht om een protest af te wijzen als hij of zij vindt dat het protest niet rechtvaardigt om beide commissies bijeen te roepen in een gezamenlijke zitting.

Arbitrale score

Het toekennen van een vervangende arbitrale score (zie artikel 12C2) is aangewezen als door een overtreding van de Spelregels een onschuldige partij nadeel heeft geleden (hoewel de mate waarin het na-

deel gecompenseerd wordt af kan hangen van in hoeverre de partij zelf heeft bijgedragen aan de schade door dwaze, wilde of speculatieve acties volgend op de overtreding, zie verder). Er is sprake van nadeel als, ten gevolge van een overtreding, een onschuldige partij een tafelresultaat behaalt dat slechter is dan verwacht mocht worden vlak voordat de overtreding plaatsvond.

Als de benadeelde partij geheel of gedeeltelijk zelf het nadeel heeft veroorzaakt door dwaze, wilde of speculatieve acties, krijgt het geen compensatie voor het deel van het nadeel dat ze zelf veroorzaakt heeft. De overtredende partij echter, krijgt de score die ze normaal gesproken gekregen zouden hebben als gevolg van hun overtreding. Een verzaking van de onschuldige partij volgend op een overtreding heeft wel gevolgen voor de score van de eigen partij, maar de score van de overtreders wordt op normale wijze vastgesteld zonder rekening te houden met de verzaking.

Artikel 12C3

Deze paragraaf van de Spelregels is van toepassing tenzij de zonale autoriteit anderszins besluit. Het is van toepassing in WBF-toernooien (en ook voor Nederlandse toernooien en competities). Het doel van dit artikel is een protestcomité in staat te stellen om tot een oordeel te komen over wat de meest billijke score is en die ook toe te passen als het comité van oordeel is dat de mechanische toepassing van artikel 12C2 geen billijke score oplevert voor één partij of voor beide partijen die betrokken zijn. Dit artikel maakt het protestcomité de hoogste instantie die oordeelt over billijkheid.

Het is gewenst dat artikel 12C3 veranderd wordt zodanig dat de bevoegdheden van een protestcomité in deze ook aan de hoofdwedstrijdleader worden gegeven. (dit zou een zonale optie kunnen zijn). Het is de taak van de wedstrijdleader om in een beoordelingskwesatie (na overleg) een beslissing te nemen die zo goed mogelijk de

bedoeling van de Spelregels weergeeft. De bedoeling is dat de wedstrijdleader niet automatisch in het voordeel van de niet-overtreders zal beslissen als hij ervan overtuigd is dat een juiste beoordeling hem oplegt anders te beslissen. (de vraag van de Spelregelwijziging wordt verder nagestreefd).

Neiging van het comité

Verwacht wordt dat ieder protestcomité in eerste instantie ervan uitgaat dat de beslissing van de wedstrijdleader juist is. De beslissing kan alleen gewijzigd worden op basis van de feiten die voorliggen. Daarom moet de wedstrijdleader het comité informeren als hij besloten heeft in het voordeel van de niet-overtreders te beslissen hoewel er na overleg met de juiste personen bij hem nog twijfel bestaat over de juistheid van zijn beslissing.

Ethiek

Een deelnemer mag alleen gestraft worden voor een fout in de ethiek als een speler inbreuk heeft gemaakt op de voorzieningen in de Spelregels met betrekking tot het gedrag van spelers. Een speler die zich aan de Spelregels en de reglementen heeft gehouden, hoort niet bekritiseerd te worden. Dit sluit niet uit dat een milde houding ten opzichte van de tegenstanders aangemoedigd kan worden, speciaal met betrekking tot het verschaffen van informatie als er met schermen gespeeld wordt.

'Ongeoorloofde informatie'

Alle informatie die gebruikt wordt als basis voor een bieding of een speelwijze moet 'geoorloofd' zijn. Informatie is 'geoorloofd' als de Spelregels of reglementen een aanwijzing geven dat gebruik van deze informatie bedoeld is. Geoorloofdheid volgt niet automatisch uit het feit dat er geen expliciet verbod is.

Tenzij het expliciet verboden is, is het toegestaan om informatie te gebruiken welke aan de spelers gegeven wordt voor de procedures van het spel, zoals beschreven in de Spelregels. Bovendien is informatie

geoorloofd als de Spelregels zeggen dat het zo is. Een speler mag gebruik maken van zijn inschatting van de vaardigheden en gewoonten van de tegenstanders en van de neigingen (stijl) van zijn partner in zaken waar de beslissingen van partner veeleer spontaan zijn dan ingegeven door gewoonte of systeem. De gewoonten van een speler vormen een onderdeel van zijn systeem en partner mag informatie die daaruit voortkomt gebruiken; dit is echter onderworpen aan iedere regeling met betrekking tot afspraken tussen de partners en vereist openbaarheid. Van een gewoonte is sprake als iets zo vaak voorkomt dat er op geanticipeerd kan worden. Geen opening van zaken geven met betrekking tot kennis die een speler heeft van de gewoonten van partner is in strijd met artikel 75A van de Spelregels en als dat het geval is, is het doen van een dergelijke bieding een overtreding van artikel 40 (en derhalve illegaal).

Gebruik van ongeoorloofde informatie

Als een speler kennis heeft welke illegaal is of welke niet gebruikt mag worden bij het kiezen van een bieding of speelwijze wordt deze kennis aangemerkt als 'ongeoorloofde informatie'. Dergelijke informatie kan op vele verschillende manieren verkregen worden. Als dergelijke informatie niet afkomstig is van de partner van de betreffende speler, vertellen de artikelen 16B en 16C van de Spelregels de wedstrijdleader hoe hij hiermee moet omgaan. Artikel 16C behandelt informatie die voortkomt uit ingetrokken biedingen en teruggenomen kaarten; dit omvat ingetrokken handelingen van partner. Andere informatie die van partner verkregen wordt, is de meest waarschijnlijke bron van protesten. Het is een speler toegestaan om zijn biedingen of speelwijzen te baseren op informatie voortkomend uit eerder gedane, legale biedingen of uit gespeelde kaarten, of uit gedragingen van de tegenstanders of uit iedere andere bron waarvan eerder aangegeven is dat gebruik toegestaan is. Iedere andere informatie die van partner verkregen wordt is ongeoorloofd en het is niet toegestaan om deze informatie te ge-

bruiken als het een bepaalde bieding of speelwijze suggereert. Dit omvat alle informatie welke het gemakkelijker maakt om een bepaalde bieding of speelwijze te kiezen.

Voorbeelden van acties van partner, welke ongeoorloofde informatie kunnen verschaffen zijn:

- Een opmerking of vraag;
- Het antwoord op een vraag;
- Speciale nadruk of intonatie of gebaar;
- Aandacht besteden aan de systeemkaart van de tegenstanders op een belangrijk moment, terwijl het niet partners beurt is om te bieden of te spelen;
- Als dummy de systeemkaart van de tegenstanders bestuderen;
- Een merkbare aarzeling of ongebruikelijke snelheid als het zijn beurt is om te bieden of te spelen;

Echter, dit zijn niet de enige manieren waarop ongeoorloofde informatie overgedragen kan worden en protestcomités zullen verscheidene andere manieren tegenkomen die ook niet zijn toegestaan.

Als beweerd wordt dat gebruik gemaakt is van ongeoorloofde informatie die verschaft is door partner, moet een protestcomité vier belangrijke vragen beantwoorden:

1. Heeft de beschuldigde speler ongeoorloofde informatie ontvangen door een actie van partner?
2. Kan verondersteld worden dat de ongeoorloofde informatie aantoonbaar de actie die de speler die de ongeoorloofde informatie bezat, gekozen heeft, suggereerde?
3. Waren er logische alternatieven (of was er een logisch alternatief) welke door de speler gekozen hadden kunnen worden in plaats van de actie die ter discussie staat? (een logisch alternatief is een andere actie welke onder spelers van vergelijkbaar niveau die vergelijkbare methoden als het betreffende paar hanteren, serieus overwogen zouden worden door een belangrijk deel van dergelijke spelers en waarvan het redelijk is aan te nemen

dat sommigen ook daadwerkelijk deze actie zouden kiezen).

4. Zijn de tegenstanders benadeeld als een gevolg van de actie van de speler die de ongeoorloofde informatie bezat? Nadeel wordt beoordeeld aan de hand van de score die behaald is.

Slechts als het antwoord op alle vier de vragen ja is, is het aangewezen om de score te wijzigen. Het is belangrijk om in gedachten te houden welke speler van een paar ongeoorloofde informatie heeft ontvangen en om alleen naar acties van die speler te kijken in de beoordeling die leidt tot een beslissing. Een speler die, zonder opzet, ongeoorloofde informatie verschaft aan zijn partner begaat daarmee geen overtreding van de Spelregels of de gedragsregels; het gebruik maken van ongeoorloofde informatie is de overtreding.

Als zonder enige twijfel bewezen wordt dat een speler met opzet een actie heeft ondernomen die ongeoorloofde informatie opleverde voor zijn partner, zal de hoofdwedstrijdleader geconsulteerd worden inzake artikel 73B1 van de Spelregels. Als bewezen wordt dat een dergelijke actie berust op een voorafgaande afspraak met partner, dan zal het comité de hoofdwedstrijdleader consulteren inzake artikel 73B2 van de Spelregels.

Verschillen tussen gegeven uitleg en de daarbij horende handen

Als aan beide spelers van de tegenpartij dezelfde uitleg is gegeven van een bieding en als later door beide spelers van het paar dat de uitleg gaf bevestigd wordt dat dit de juiste uitleg is (en er geen conflict is met de informatie op de systeemkaart), zal in gevallen waar de gegeven uitleg in belangrijke mate verschilt van de actuele hand de zaak behandeld worden op basis van de artikelen en regelingen met betrekking tot psyches.

Als de beide spelers van een paar verschillende uitleg geven of als de uitleg niet overeenkomt met de informatie op de systeemkaart en een tegenstander is

daardoor in verwarring gebracht, kan een procedurele straf gegeven worden op basis van artikel 75. Los daarvan zal de score aangepast worden als de tegenstanders benadeeld zijn en als geoordeeld wordt dat aan de voorwaarden voor scorecorrectie voldaan is. (Zie eerdere uitspraken over scorecorrectie en ook latere uitspraken over procedurele straffen.)

Psychologische biedingen

Definitie van een psychologische bieding: “Een bieding die opzettelijk een grove misleiding betreffende honneurkracht of lengte in een kleur beoogt”. Een psychologische bieding is toegestaan als het niet gebaseerd is op een afspraak met partner. Er mag geen straf of scorecorrectie gegeven worden na een dergelijke, toegestane actie. Er is sprake van een afspraak binnen het partnership als beide spelers expliciet iets overeengekomen zijn; daarnaast kan er sprake zijn van een impliciete afspraak als consequentie van een aantal omstandigheden. Om te oordelen dat er sprake is van een dergelijke impliciete afspraak, moet vastgesteld worden dat de partner van degene die psychet in de gegeven situatie er op bedacht is dat de bieding psychologisch kan zijn.

Dat is slechts het geval als naar de mening van het comité een van de volgende omstandigheden aan de orde is:

1. Vergelijkbare psychologische biedingen zijn binnen het partnership in het verleden meerdere keren voorgekomen en niet zo lang geleden dat de herinnering daaraan bij partner verdwenen is – van een gewoonte is sprake als het zo vaak voorkomt dat partner er op kan anticiperen; of
2. In het recente verleden is een vergelijkbare psychologische bieding voorgekomen en men stelt vast dat het nog zo vers in het geheugen ligt dat partner het nog niet vergeten kan zijn; of
3. Psychologische biedingen van verschillende aard komen binnen het partnership zo vaak voor en ook nog redelijk recent, zodat partner zich duidelijk

bewust is dat dergelijke psychologische biedingen kunnen voorkomen; of

4. Beide spelers van een paar zijn zich er beiden bewust van dat een of andere belangrijke externe zaak het herkennen van een psychologische bieding vergemakkelijkt.

Een psychologische bieding waarvan op basis van het bovenstaande geoordeeld wordt dat er sprake is van een partnership understanding, zal niet toegestaan worden en er zal een kunstmatige arbitrale score gegeven worden aan de overtredende partij als men dat aangewezen vindt. Spelers waarvan vastgesteld wordt dat ze expliciete afspraken hebben over psychologische biedingen of waarvan vastgesteld wordt dat ze impliciete afspraken hebben een bepaalde psychologische bieding, worden er aan herinnerd dat ze een binnen het partnership een afspraak hebben die valt onder de regelingen van artikel 40D van de Spelregels.

Kenbaar maken van psychologische neigingen

Een paar mag zich niet verdedigen tegen een beschuldiging dat een psychologische actie gebaseerd is op een afspraak door te stellen dat hoewel partner zich bewust was van het feit dat er sprake kon zijn van een psychologische bieding, hij volgend daarop normaal geboden heeft. De tegenstanders hebben het recht om op gelijke wijze en tijdig op de hoogte te zijn van enige afspraak, expliciet of impliciet, die er bestaat, omdat dit mogelijk hun keuze voor te nemen actie kan beïnvloeden en daarom is het noodzakelijk dat deze afspraak kenbaar gemaakt wordt.

Misleidende speelwijzen door de verdedigers

Mits altijd volledige openheid van zaken wordt gegeven over de afgesproken betekenissen en verwachtingen met betrekking tot de kaarten die bijgespeeld worden door de verdedigers, is het toegestaan nu en dan daar van af te wijken. De leider interpreteert de signalen e.d. voor eigen risico (zie ‘Ongeoorloofde informatie’).

Speciaal

In de artikelen van de Spelregels en deze Gedragslijn, betekent 'speciaal' extra bovenop wat normaal en algemeen is.

Acties achter schermen

De bedoeling van schermen is om de omstandigheden die er toe leiden dat beide spelers van een paar bekend zijn met een zaak die geen onderdeel van de legale bieding vormt en dat van elkaar weten, te minimaliseren. Spelers die aan de andere kant van het scherm zitten worden niet op de hoogte gebracht van enige onregelmatigheid als die hersteld is voordat de biedplank is doorgeschoven. Alle gevolgen van een onregelmatigheid die op deze manier hersteld is, vervallen behalve als de schermmaat van de overtreder misleid is door het voorkomen van de overtreding en daar een verkeerde conclusie aan heeft verbonden. De overtreder kan deze consequentie afwenden door een hulpvaardige en volledige uitleg aan zijn schermmaat.

De WBF vindt het gewenst dat spelers het tempo waarmee de biedplank wordt doorgeschoven willekeurig variëren. Aangezien noord en zuid de spelers zijn die als eerste moeten bieden nadat de biedplank ontvangen is, zijn zij verantwoordelijk voor het doorschuiven van de biedplank. Er wordt van uitgegaan dat er geen gevolgtrekkingen getrokken kunnen worden als de biedplank binnen 15 seconden wordt doorgeschoven. Deze tijd kan zelfs nog uitgebreid worden in het verloop van een ingewikkeld of competitief biedverloop zonder dat dat gevolgen kan hebben.

Aandacht wordt gevraagd voor het afwijken van het verwachte tempo als spelers

hoogst ongebruikelijke situaties tegenkomen die voortkomen uit het gebruik van onbekende conventies of afspraken. Wedstrijdleiders en protestcomités worden verzocht mild te zijn t.o.v. de speler die terecht moet zien te komen met een dergelijke situatie.

Procedurale straffen

Een procedurele straf mag alleen gegeven worden als er sprake is van een overtreding van de Spelregels of de aanvullende bepalingen. Als een protestcomité een procedurele straf geeft moeten ze aangeven welk artikel of welke bepaling is overtreden.

Speciaal wil de WBF er op wijzen dat een speler die een conventie vergeet, verkeerd biedt of een conventie misbruikt niet onderworpen is aan een automatische straf. Men gaat er van uit dat een procedurele straf alleen gegeven wordt als er verzwarende omstandigheden zijn, zoals bijvoorbeeld bij herhaald misbruik. Scoreaanpassing is de aangewezen manier om nadeel te compenseren.

Rapportage van protesten

Voordat een verslag van de behandeling van een protest gepubliceerd wordt, moet de voorzitter van het protestcomité zich ervan vergewissen dat het verslag een adequaat beeld geeft van de beraadslagingen en beslissingen van het comité. Bij iedere beslissing moet aangegeven worden welk Spelregelartikel van toepassing is en de hoofdwedstrijdleader of zijn plaatsvervanger moet er voor zorgen dat deze artikelnummers kloppen.

Return to the combi-tafel

door Sytze Sietsma

Soms doe je dingen en dan blijven ze je achtervolgen. Zo heb ik ooit, oktober 1995 was dat, een artikel in de Weko-wijzer geschreven over de combi-tafel. Er kwamen

meteen zoveel reacties dat ik genoodzaakt was in het decembernummer de ingezonden brieven te bespreken. Het december artikel werd toen door de toenmalige

hoofdredacteur besloten met een toezegging dat de Weko 'binnenkort' een uitspraak zou doen over een twistpuntje dat nog open stond en dat 'waarschijnlijk' in het volgende nummer er al een standpuntbepaling gemeld kon worden. Intussen is er een andere hoofdredacteur en een gedeeltelijk andere Weko. Toen ik met een andere pet op nog eens vroeg waar die standpuntbepaling gebleven was, kregen mijn collega Weko-leden mij aan: dat was nou een mooi klusje voor degene die het naar voren had gebracht. Moet je maar eens leren die grote mond dicht te houden. Intussen heeft de Weko haar standpunt bepaald en mij opgedragen de wereld, meer in het bijzonder de lezers van de Weko-wijzer, kond te doen van haar bevindingen.

Waar gaat het om? Wanneer op een clubavond een combi-tafel gespeeld wordt, dan is er een theoretische vraag hoe de resultaten van de hoofdgroep en de combi-tafel bij elkaar geteld moeten worden. Worden de resultaten van de combi-tafel proportioneel opgeblazen of worden ze met behulp van de formule van Neuberg opgeblazen? Het standpunt dat de Weko heeft ingenomen is van algemenere aard, dan alleen het geval van de combi-tafel.

Wanneer er scores vergelijkbaar gemaakt moeten worden binnen de parameters van één zitting dan wordt Neuberg gebruikt. In alle andere gevallen worden de scores proportioneel met elkaar vergeleken, zoals ook gebeurt bij het gewogen zittingen optellen. In deze context geldt de combi-tafel als een aparte zitting en moeten de scores dus proportioneel worden opgeblazen.

Inderdaad: het is geen schokkend standpunt en de meeste lezers zullen de combi-tafel al jaren zo uitrekenen. Voor de zorgvuldigheid hoorde er echter nog een lintje van de Weko aan te hangen. In 1995 gaf ik zelf al aan dat de correcte methode waarschijnlijk het proportioneel opblazen was. Een correcte methode voor het bepalen van de totale uitslag zou dan zijn dat de wedstrijdleider van beide (hoofdgroep

en combigroep) zittingen de percentages uitrekenen en die gewogen bij elkaar telt. Wanneer echter de termen in de wiskundige vergelijkingen op een ander plaats worden neergezet kan het handiger. Dit werd mij in het najaar van 1995 meteen duidelijk gemaakt door een schrijver van een ingezonden brief. U rekent de tafeltotalen van de spelers aan de combi-tafel uit en gaat die meteen proportioneel opblazen: u vermenigvuldigt een tafeltotaal met de top in de hoofdgroep en deelt dit door de top in de combigroep. Oftewel:

Tafeltotaal na = tafeltotaal voor x (Top hoofdgroep / Top combigroep)

Nog drie opmerkingen:

- 1 Wanneer uw uitrekenprogramma een aparte module voor de combi-tafel heeft, dan is het uitrekenen van de combi-tafel natuurlijk echt een fluitje van een cent. Als het programma niet zo'n module heeft, dan definieert u voor één clubavond twee zittingen. De combi-tafel wordt een eigen zitting die u later door het programma bij de hoofdzitting laat optellen.
- 2 Neuberg zou bij het uitrekenen van een combi-tafel trouwens vreemde resultaten geven. Als één van de groepen die een paar levert aan de combigroep maar 9 paren heeft en er worden 6 rondes gespeeld, dan wordt de scores aan de combi-tafel niet 'op'geblazen maar 'neer'geblazen. Stel ik wil nu toch Neuberg toepassen. Hoeveel MP krijgt het paar dan, dat aan de combi-tafel de nul heeft gehaald? Volgens Neuberg wordt dit: $(M_p = n/N \times (M_p' + 1) - 1)$ dan $-0,3$ MP: ze scoren zelfs negatief. Om een paar dat aan de combi-tafel de nul haalt nu meteen negatief te laten scoren is wel erg overdreven en daar beginnen we dus niet aan.
- 3 Ook de combi-tafel is een voorbeeld van het botsen van de theorie en de praktijk. Theoretisch is en blijft het een onding. Ik speel in de B-groep van de club en mijn tegenstanders zijn de andere B-spelers. Ook speel ik tegen hen een gelijkwaardig spel: we zullen onge-

veer even sterk zijn. Als ik ineens tegen een paar uit een andere lijn speel is dat eigenlijk geen tegenstander van mij, bovendien is de ontmoeting principieel niet gelijkwaardig. Vooral dat laatste argument kan heel storend zijn. Spelers van duidelijk verschillende sterkte spelen vaak een sociaal niet gelijkwaardige tafel tegen elkaar en daar beleven mensen dan geen plezier aan. Toch willen de leden van de vereniging niet

alleen spelen, al is het maar een combi-tafel, ze willen dat de resultaten ook nog eens meetellen. Ook al is de combi-tafel een theoretisch onding, de leden van de vereniging willen dat de combi-tafel meetelt. Probeer de problemen zo klein mogelijk te houden, door aan de combi-tafel eigenlijk alleen maar paren uit aanliggende lijnen te laten spelen (dus A- en B-lijn of B- en C-lijn).

Het aardigste spel van de WL

door Ton Kooijman

Er is mij vorig jaar gevraagd of ik een spel had dat mee kon doen in de competitie in IMP over het beste spel van de eeuw (of millennium, daar wil ik afwezen). Daarvoor heb ik onderstaand spel ingestuurd, maar dat voldeed waarschijnlijk niet aan de gestelde criteria. Het past misschien wel in de Wekowitz, want het lijkt me een aardige samenvatting van alles wat in de afgelopen eeuw het arbitrerende heeft beziggehouden.

Als er nou iets is waar we het over eens zijn is het dat wedstrijdleaders niet kunnen kaarten. Dus verwacht van mij geen speelcoupe. Het aardigste spel voor de WL ziet er zo uit (zie volgende kolom):

Spel 10	♠ H7			
O / Allen	♥ B6			
	♦ H1086			
	♣ AB752			
♠ AV854		N	♠ 63	
♥ 8		W	♥ A96532	
♦ AB7532		Z	♦ V94	
♣ 8		O	♣ V3	
	♠ B1092			
	♥ HV105			
	♦ –			
	♣ H10964			

Het biedverloop begint als volgt:

West	Noord	Oost	Zuid
–	–		2♥

2♥ is een bieding voor de beurt, en het was ook een bijzondere, want direct nadat zuid geboden had alerteerde noord en zei zuid: sorry, ik had een ruitentje bij de harten zitten. Oost riep de wedstrijdleader en terwijl die aan kwam stappen vroeg west naar de betekenis van 2♥. Dat bleek Muiderberg. De WL was nu gearriveerd en oost meldde de opmerking van zuid. Zuid werd van tafel gehaald, waarna de WL hem vroeg hoe Muiderberg werd gespeeld. Echt altijd 5-4⁺, en ter ondersteuning liet zuid zijn vijf klaveren zien. Terug naar tafel, waar oost nu ontdekte dat hij zelf had moeten openen. Maar voordat de WL iets kon zeggen had west 3♣ op tafel liggen, met de opmerking: 'laat maar, ik accepteer het wel'.

Noord verwachtte nu een alert, maar die kwam niet, waarna hij voor alle zekerheid even vroeg of het echt was. Oost dacht nog wat na en meldde toen dat ze tot een paar weken daarvoor ook in deze situatie Ghestem speelden, net als na 1♥, maar besloten hadden het echt te maken. Noord knikte niet al te overtuigd en het bieden ging verder:

West	Noord	Oost	Zuid
–	–		2♥
3♣	pas	pas	pas
stop 4♦	doublet	allen passen	

Niemand had in de gaten dat de bieding wel erg lang was doorgedaan, de WL was al weer lang vertrokken en zou het trou-

wens waarschijnlijk ook niet opgemerkt hebben. Noord kwam uit met ♥B, de leider nam en speelde ♦V voor, waarop zuid een klavertje wegdeed. West en noord vroegen nu in koor: 'geen ruiten', door noord gevolgd met: 'partner' en door west met: 'WL!'. Deze kwam weer aandraven, sneller dan daarvoor, hij had de beste route al te pakken. West legde hem uit dat hij de ruitens alleen maar zo speelde omdat zuid verteld had ruitens te hebben, anders zou hij de kleur uiteraard op één verliesslag hebben gespeeld. Noord zei dat hij wist zo'n vraag niet te mogen stellen, maar dit was zo idioot: zuid had zelf gezegd ruitens te hebben!. De WL mummelde iets van: 'gevolgtrekkingen voor eigen rekening', en 'voldongen verzaking', maar noord was het met dat laatste niet eens. West had het ook gevraagd, dus van ongeoorloofde informatie kon geen sprake zijn. De WL vertelde zuid dat hij alsnog ruiten moest spelen, maar dat weigerde deze. West had ondertussen een kleine ruiten gespeeld en noord nam en speelde weer harten. De WL dacht ergens anders een roep om zijn aanwezigheid te horen en verdween. West troefde en speelde ♠A, gevolgd door een kleintje, waarna noord zich realiseerde dat hij misschien beter de 'gift' van zijn partner in de vorm van een tweede ruitenslag had kunnen negeren om twee keer troef te spelen. Maar na een kleine klaveren voor zuids heer en harten door bleek de aanpak van de troefkleur door west toch een slag te kosten.

West riep opnieuw de WL die voor extra slagen moest gaan zorgen: een ongetwijfeld beter speelplan zonder de smiechtige opmerking van zuid en misschien nog wat voor die voldongen verzaking. Maar noord hield vol en wees de wedstrijdleader er op dat de bieding van west niet goed was uitgelegd of andersom. Bovendien: had west niet moeten passen op 3♣, met al die ongeoorloofde informatie. Dat vond west belachelijk, met zo'n os. Hij had nog wel 4♦ geboden in plaats van drie. Nou dat onderstreepte wel dat hij altijd mocht bieden. Pas toen de WL groen van ellende het biedverloop ging noteren viel het op dat het 4♦-bod op een wat laat moment gedaan was. De bieding leek eigenlijk wel

afgelopen. Maar had noord 4♦ niet geaccepteerd met zijn doublet? Noord bracht nog in dat hij 3♣ ongetwijfeld gedoubleerd had, als het als Ghestem was uitgelegd en dat OW in 3♣ doublet zeven down gaat. Maar west had al gezien dat hij een hartentje zou kunnen introeven, troefstart lag niet echt voor de hand, toch? De WL zag enige ruimte nu. Betekende dit dat west zes down wel ging accepteren? Maar dat bleek een misrekening. Het spel had nu negentien minuten geduurd en de WL ontdekte dat de beschikbare tijd ruimschoots was overschreden. Hij besloot daarom dat dit spel en de twee overige niet gespeelde spellen niet binnen de beschikbare tijd waren afgerond en annuleerde ze, na nog even te hebben overwogen op dit spel NZ 3 impen te geven. De beide paren gingen in beroep bij de Commissie van Beroep, die ongetwijfeld vol overgave alle nooit genomen beslissingen van de WL en de PK over de mogelijke overtredingen zou willen behandelen.

(oh ja, als het spel echt gespeeld moet zijn, ga ik nog een jaartje viertallen en stop het ergens in bord 10; wie heeft dat nou door?)